

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glđ. na leto.

Letnik IX.

V Ljubljani, novembra 1892.

11. zvezek.

Praznik vseh svetnikov.

I. Kaj nam svetniki pravijo?

Veselite se in od veselja poskakujte,
ker vaše plačilo je veliko v nebesih.

Mat. 5, 12.

Ob navadnih praznikih obhaja sv. cerkev spomin posameznih svetnikov in svetnic Božjih ter slavi in nam priporoča v zgled in posnemo njih dobra dela in velike čednosti, ki so si jih pridobili na zemlji, danes pa, v praznik vseh svetnikov, nam obrača oči iz te solzne doline proti nebeškim višavam in nam kaže plačilo, ki so si ga ti izvoljenci Božji zaslužili na zemlji. Da bi nam to bolje pokazala, odpira nam na današnji praznik vrata nebeškega Jeruzalema in stavi pred naše dušne oči neštevilne množice njegovih svetih prebivalcev, ki — kakor piše sv. Janez v skrivnem razodenju — s krasnimi venci na glavah, v dolzih belih oblačilih in s palmovimi vejicami v rokah stojé okrog prestola božjega in glasno kličejo: *Čast Bogu našemu, ki sedi na sedežu, in Jagnjetu.* (Raz. 7, 9. 10.) Ko bi bil kdo izmed nas tako srečen, kakor je bil sv. Janez, sveti Pavel in drugi, da bi mu bilo dano videti tja gori, videl bi tudi on toliko množico svetnikov, da je ne more nihče šteti, in zbrano iz vseh časov, vseh narodov, vseh rodov in vsake starosti in iz vseh stanov, možkega in ženskega spola. On bi videl tamkaj kralje in berače, cesarje in kmetovalce, učenjake in nevedne delavce, papeže in škofe, in revne menihe vse v eni družbi veseleče se slave božje. Njemu bi se pokazali očaki in preroki s pravičnimi starega zakona, pozdravili bi ga apostoli in učenci Jezusovi ter mu hiteli naproti znanci, ki so pred kratkim zapustili svet. V teh

vrstah zapazil bi mladeniče in dekleta, ki se niso v življenju omadeževali s smrtnim grehom, može in žene, ki so čisto v zakonu živeli, in poleg njih velike spokornike in spokornice. Med izvoljenimi našel bi veliko vdov in otrok, puščavnikov in prebivalcev mest, trgov in vasi, ki so umrli mirne smrti ali pa so prelili svojo kri za nebeškega ženina Kristusa. Vse te bi videl in še veliko družih, ki v družbi angeljev pri nebeški kraljici Mariji uživajo neizmerno veselje, ki ga jim je pripravil neskončno dobrotljivi Oče nebeški. Stopimo danes, predragi, v duhu pred srečne te naše brate in sestre v Kristusu, glejmo in občudujmo njihovo veselje ter poslušajmo, kaj nam bodo povedali. Besede, katere nam bodo oni govorili, zaslužijo, da si jih globoko v srca vtisnemo in se vestno po njih ravnamo. Govoré nam pa svetniki danes mnogo. Mi pa si zapomnimo le nekaj. Kar nam danes govore ljubljenci Božji na srca, dá se kratko povedati s temi besedami: I. Bratje in sestre na zemlji — nam kličejo z nebeških višin — brez truda ni plačila. II. Za trud pa boste prejeli, kakor mi, večno plačilo.

I. Brez truda ni plačila. To nam trdijo enoglasno vsi svetniki in svetnice Božje. Katerega koli pogledate, vsak vam pravi: Na zemlji smo morali se bojevati, smo morali neprenehoma delati in trpeti.

1. Le poslušajte modrega Joba, kaj pravi: *Boj je človeško življenje na zemlji, in kakor dnevi dninarja so njegovi dnevi.* Ta boj skusili so vsi svetniki. Bojevali so se proti lastnemu mesu, bojevali se s svetom in hudobnim duhom. Po grehu naših prvih starišev oslabela je v človeku volja in se nagnila k hudemu. V njem pa se je vzbudila poželjivost, ki se neprestano upira zapovedim božjim v dušo našo vepljenim. To je sovražnik, ki je premagal že toliko Adamovih otrok, sovražnik, kateremu sta se vdala celo mogočni David in Salomon, sovražnik, ki spremlja človeka, kamorkoli naj gre. Poželjivost spremlja človeka na poti, druží se z njim doma, na božjih in svetih prostorih, med ljudmi in v puščavi. Zato toži sv. Pavel: *Drugo zapoved čutim v svojih udih, ki nasprotuje zapovedi mojega duhá,* in sv. Jeronim pravi, da je nemogoče, da bi človek tukaj ne imel skušnjav; in sv. Avguštin: *Nimam hujšega sovražnika, kakor telo, v katerem prebivam.* Zato so pa tudi vsi svetniki na zemlji porabljali vsakoršne pomočke, da bi premogli tega hudega sovražnika in so vedno čuli in molili, kakor tudi mi molimo: *Ne pelji nas v skušnjava.* Le poprašajte one srečne v nebesih, in videli bote, kaj vam bodo odgovorili.

Eni vam bodo rekli: veliko let smo v puščavi živeli, se postili in če še to ni pomagalo, se bičali, nosili železne bodeče pasove. Sv. Benedikt vam bo dejal: Jaz sem se zatekal v tem boju v bodeče trnje in tam se ž njim zbadal, da sem bil ves krvav. Puščavnik Jakob: V ognju sem držal roko, dokler ni jenjal sovražnik. Sv. Simeon stolpnik, ki je umrl leta 459, pa: Sedem in trideset let živel sem na 38 čevljev visokem stebri v mrazu in vročini, viharju in dežju, le enkrat na teden jedel in noč in dan molil, ker nisem imel toliko prostora, da bi bil kam legel. In tem bodo pritrdili razven malih otročičev vsi rekoč: Vsi smo se borili zoper same sebe, in postavili: pa ne-le zoper same sebe, ampak tudi proti zapeljivemu svetu.

Svet je nevaren sovražnik našemu zveličanju. Zato zahteva sveta cerkev od krščencev, ki hočejo stopiti v njeno naročje, da se odpovedó svetu. In to po pravici. Ali ne misli in ne dela svet zoper nauke sv. evangelija? Hud nasprotnik Jezusov je svet in zato skuša duše, ki se hočejo njemu posvetiti, vjeti v svoje mreže. Zato porablja vse umetnosti, vsa vesela sredstva, zato ima pripravljenih vedno tisoč in tisoč rók, ki skušajo ljudi zanj pridobiti na razne načine. Oči vleče svet nase z navidezno lepoto, našopirjeno obleko; ušesa s prilizljivim govorjenjem, in ako pridobi oči in ušesa, o potem so pridobljeni tudi drugi počutki, potem je pridobljeno tudi srce. Ako pa si srca na ta način ne more pridobiti, skuša doseči to s silo, kar glasno priča toliko svetnikov in svetnic Božjih. Koliko svetih mučencev in mučenk so skušali rimski plemiči s prilizljivimi besedami in raznimi obljubami in zvijačami odvrniti od vere Kristusove, da bi služili in služile njihovemu poželenju, in ko to ni šlo, z grožnjo in žuganjem najhujših muk, katere so mučeniki tudi radi prebili. Komu ni znan zgled svete Neže? Kdo še ni slišal življenja sv. Barbare, ali sv. Agate, ali svete Polone? In ali ne priča te resnice sv. Uršula, ki je s svojimi družicami raje izvolila si mučno smrt, kakor da bi izgubila belo lilijo nedolžnosti, in sv. Digna Oglejska, ki je raje skočila z visocega stolpa v deročo reko, kakor da bi hunskemu kralju Atili prepustila deviški veneč? Pa da molčim o družih devicah, kaj vam govori sv. Tomaž Akvinski, ki so ga po sili hoteli zapeljati v nesramni greh in kaj vsi oni mladeniči, katere so devali njihovi sovražniki k nečistnicam, da bi jim vzeli največje bogastvo — sveto čistost? In da tudi tacih ne omenjam več, kaj govore one zveličane duše, ki so živele sredi spri-denega sveta bogaboječe in se niso dale zapeljati slabim zgledom, in tisti, ki so proti nevernikom srečno branili sveto vero? Ti in vsi drugi, razven poprej omenjenih, nam glasno kličejo: Bratje in sestre,

hudo smo se borili s svetom na zemlji — pa ne-le s svetom, ampak tudi s hudobnim duhom.

Vsakemu kristijanu je znano, koliko si hudobni duh prizadeva, da bi pridobil kako dušo za-se. Zato ravna zvito in rabi v ta namen celo dobre reči. Moder je in se poslužuje najpripravnih pomočkov ter nikoli ne miruje. Nihče ni tako svet, da bi se mu ne upal bližati; saj je skušal celo Kristusa. Zoper njega morali so se bojevati tudi učenci Kristusovi, svetniki in svetnice, ker on hodi okrog kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl. To nam spričujejo razni izvoljenci Božji. Koliko je od njega pretrpel pravični Job v starem zakonu, koliko sv. Anton v novem? Tega so hudobni duhovi tako mučili, da je kakor mrtev se zgrudil na tla, in brat, ki mu je nosil jedil, ga je nesel kot mrtvega domov. Ko pa se spet zavé in gre na prejšnje mesto, zagnali so duhovi tak vrišč, kakor bi se stene podirale in duhovi iz njih drli. Kmalu je bilo vse polno divjih živali in kač in vsi so se zaganjali vanj — ali on ni obupal, ampak od Boga prosil pomoči in je zmagal. In take reči beró se o premnogh svetnikih. Sv. Pahomija zapeljeval je hudobni duh v podobi ženske, sv. Abrahama, puščavnika, skušal v podobi velike svitlobe, iz katere se je slišal glas, ki ga je hvalil, da bi ga zapeljal v napuh. Sv. Marjeto hotel je zapeljati v podobi zmaja itd. Pri drugih pa se je posluževal človeških slabosti, huđega nagnenja, hudobnih ljudi in raznih skušnjav, tako, da nam vsi, katerih spomin danes obhajamo, govoré: Hud boj smo imeli na zemlji z očetom laži, ki je zapeljivec od začetka, s hudobnim duhom.

2. Ker pa lenuh ne prejme plačila in ker *nebeško kraljestvo silo trpi*, nam danes svetniki pravijo tudi: Poleg tega, da je bilo naše življenje neprestano delo, smo trpeli tudi najhujše muke. Svetniki so bili delavni. Le ozrite se na sv. aposteljne. S potnimi obrazi hodili so od kraja do kraja in učili sv. evangelij. Ali glejte na sv. cerkvene očete, papeže, škofe, kralje in kneze, kmetovalce, pastirje in hlapce. Na vseh se je spolnovala kletev: *V potu svojega obraza si boš služil svoj kruh*. Seveda so delali vse le za Boga in zaradi Boga. Vsaka stopinja, vsako delo bilo je le njemu posvečeno. Pa to še ni tako čudno. Marsikdo tudi izmed nas dela neprenehoma po dnevi in morda še po noči. Ali svetniki nam pravijo še: Trpeli smo najhujše muke. Trpeli smo, ker smo bili ljudje in smo bili v solzni dolini. Pa tudi to, poreče kdo, ni nič posebnega, češ, saj tudi jaz trpim, ker sem tudi v prav tej dolini. Ali temu odgovarjajo svetniki: Mi smo pa trpeli, ker smo bili sveti. Sveto pismo pravi: *Kogar Bog ljubi, tega tepe,*

in sv. Makarij: *Popolne duše, ki se povzdignejo k visoki popolnosti in najbližje nebeškega kralja stojé, zmiraj nosijo Kristusov križ. Nje vežejo, lové, zaničujejo, križajo.* To se je spolnovalo v večji ali manjši meri na vseh svetnikih. Če ne verjamete, ozrite se tja gori in poslušajte, kaj vam pravijo nedolžni otročiči, katere je pomoril grozni Herod. In če nadaljujem z aposteljni, kaj nam pričajo sv. Petra, sv. Andreja in Filipa križi, kaj žaga pri sv. Simonu, sekira pri sv. Pavlu in Judu? Kaj govoré pušice v telesu sv. Tomaža in Matevža, kaj odrta koža sv. Jerneja? In ako obrnemo oči v čete svetih mučencev, kaj nam oznanujejo? Vprašajte svetega Štefana, svetega Boštijana, svetega Lavrenca, sv. Erazma. In če vam ti ne zadostujejo, stopite pred ono množico, katera je zgubila telesno življenje na gorečih gromadah, v zobeh levjih, tiste, ki so žive potopili v morje, metali v vrelo olje, katerim so trgali trinogi živim sreca in drobja iz teles, katerim so vlivali v usta raztopljen svinec, tiste, katerim so polagoma rezali od telesa ud za udom, in one, ki so pomrli od lakote po ječah. Oglasite se sami, junaki Božji, in spričajte to. Izpregovorite, mučeniki iz vseh stanov, vsake starosti in obojega spola! Oglasite se in pokažite svoje častitljive rane vi, blagi starčki, ki ste s sivimi glavami in oslabelimi udi tako častno premagali sovražnike sv. vere in pokazali, da nimate strahu pred krvoločnimi trinogi. Pričajte to, ve žene in device, ki ste se negledé na žensko boječnost ustavile zdivanim rabeljnom in oblastnikom, ki so hoteli pogubiti vaše duše, in ste raje izvolile si pekoči ogenj in najhujše muke, kakor da bi njim ustregle. Potrdite nam to vi sv. mašniki, ki ste neustrašeno oznanovali Jezusov nauk in raje dali življenje, kakor vero. Govorite vi, ki ste v svoji lastni krvi se kopajoči med najgrozovitnejšimi bolečinami kazali vesela obličja in z besedami „Jezus“ na jeziku sramotili svoje preganjalce in kazali toliko stanovitnost, da so večkrat rabeljni, ki so vas mučili, onemogli in potem spreobrnjeni popadali pred vas. Oglasite se vsi, ki ste premagali sami sebe, svet in hudobnega duha, in ki se vam zato svetijo na glavah bolj kakor solnce krasni mučeniški venci, oglasite se in spričajte nam, koliko ste morali trpeti na zemlji!

II. Svetniki nam pa pripovedujejo danes, smo dejali, še nekaj drugega, nekaj veselejšega. Pravijo nam: Boj, trud, delo in muke na zemlji pa ne ostanejo brez plačila. Neskončno dobrotljivi in pravični Bog daje temu trudu tudi primerno ali še več kakor primerno plačilo. Če ne verjamete — nam pravijo — obrnite se danes v nebesa in poglejte sami, kako nas Bog za to plačuje. Nebeško plačilo je neizmerno. Svetniki imajo in vživajo vse, česar koli si želé. Oni gledajo in spo-

znavaajo največjo dobroto, Boga samega, ki se jim razodeva na nam nerazumljiv način, in poslušajo prekrasne hvalnice, katere mu pojó angelji z drugimi nebeškimi pevci. In kaj si morete misliti lepšega in prijetnejšega, kakor gledati največjo lepoto, ki strinja v sebi vse popolnosti, Boga, ki je neskončno svet, neskončno moder, neskončno mogočen, njega, ki je sama ljubezen? Ako se človeku zdi častno in slavno, če vidi le enkrat kakega imenitnega možá na svetu, kakor slavnega vojskovodja ali cesarja ali papeža, kaj še-le tistim, ki neprenehoma gledajo od obličja do obličja Boga, največje, najlepše, najljubeznivejše bitje? O to se ne dá popisati, ampak le čutiti, kedar prideš tjekaj. Kaj tacega še ni nobeno oko videlo, nobeno uho slišalo in nobeno srce občutilo na zemlji. Tako nam zatrjuje sv. Pavel, ki je bil zamaknen v tretja nebesa. Vse podobe in vse primere, ki se rabijo za nebesa, še senca niso veličastnega veselja in neizmerne lepote, ki tamkaj kraljuje. Tako lepo je tam in tako prijetno, pravi sv. Avguštin, da, ko bi mu bilo dovoljeno le en dan tam prebiti, bi dal za ta dan brezštevila let preživljenih na zemlji, če bi bili tudi napolnjeni z največjim časnim veseljem in bogastvom. In po pravici, saj nebeško veselje je toliko, da se ne dá plačati z nobenim plačilom. Svetniki Božji poleg tega, da neprenehoma gledajo veličastvo božje, vživajo tudi vedno najslajši méd. Nebesa so kraj, kjer ondotni prebivalci ničesar ne poznajo, kar bi lahko komu delalo žalost ali bolečine ali sploh kako težavo in britkost. V nebesih ni čuti nobene tožbe, tam ne poznajo solz, ne strahu. Saj beremo v skrivnem razodenju: *Bog bo obrisal vse solze z njihovih oči; smrti ne bo več, ne žalosti, ne tožbe, ne bolečine.* In sv. Avguštin pravi, da svetniki vživajo *mir brez dela, čast brez strahu, bogastvo brez izgube, obilnost brez pomanjkanja.* Zveličani imajo največjo dobroto, Boga samega in ž njim vse in radi tega si ne morejo ničesar več želeli. — In koliko družega veselja je še v nebesih! Kako veselje imajo zveličane duše, n. pr. da vse skrivnosti, katerih v življenju niso umele, popolnoma poznajo! Koliko veselja jim dela vesela nebeška družba! Vse svetno veselje preseže, če vidi kdo le enega angelja v njegovi lepoti; kolika sladkota je še-le v nebesih, ko se zveličani družijo z vsemi nebeškimi duhovi! Tam vidi poveličana duša angelja varuha, ki jo je varoval na zemlji, kar mu vzbuja do njega hvaležnost in množi staro prijateljstvo med njima. Zraven srečne očake, aposteljne, mučence, device in vdove. Med njimi spoznavajo njih stariše, brate, prijatelje in znance. Stariši našli bodo svoje otroke, mož svojo ženo itd. O kako veselje je to! Tam pri Jezusu pa vidijo veličastno kraljico, kateri hité kakor dobri materi v

naročje in se ji zahvaljujejo za njeno pomoč v življenju. Poleg tega pa se veselé izvoljeni Božji tudi nad tem, da morejo spolnovati voljo svojega dobrega Očeta in še nad marsičem, česar človeku ni moči povedati.

In vsa ta sreča, vse to veselje ne bo nikdar minilo, nikdar prenehalo, ampak trajalo bo večno. *Pravični pojdejo v večno življenje.* (Mat. 25, 46.) In njim pravi sv. Janez (16, 22): *Vašega veselja ne bo nihče vzal.* Sv. Peter primerja to *nevenljivemu vencu.* Ta misel je tako navdušila sv. Avgušтина, da je poln veselja zaklical: *Nebeško zveličanje, večno življenje! v tebi je večno veselje, največje veličastvo, neizrečeno veselje, praznik, ki nikoli ne mine. V tebi (ni razlike časa) se ne vrsti za danes jutri, ampak kraljuje večni danes.*

Zato nam kličejo danes svetniki: Za naš trud, za naše delo smo prejeli neizmerno, večno plačilo. Neskončno nam je poplačan vsaki korak, katerega smo storili za Boga; vsaka beseda, ki smo jo zanj spregovorili, vsako delo, ki smo ga zanj opravili. Naše trpljenje, naše solze, naša žalost in preganjanje spremenil nam je dobrotljivi Bog v večno zveličanje, katerega ne moremo več zgubiti.

Prevdarite, dragi kristijanje, te besede, katere nam svetniki goré, zapišite si jih globoko v srca. Brez truda ni plačila. Ako hočemo doseči kdaj ono veliko nebeško plačilo, s katerim so poplačani izvoljeni v nebesih, bojujemo se, ker brez boja ni zmage, delajmo in trpimo svoje križe in nadloge. Plačilo, ki nas čaka v nebesih, zasluži, da se v tem kratkem času zemeljskega življenja bojujemo, da delamo in trpimo. Storimo to z veseljem in zavoljo Boga in potem lahko pričakujemo, da homo tudi mi govorili tako kakor oni, ki že vživajo večno zveličanje v nebesih. Amen.

† Andr. Adamič.

2. Svete podobe.

Podobe Kristusa, božje Device Porodnice in svetnikov posebno po cerkvah imeti in ohranjevati, njim spodobno čast in spoštovanje skazovati: potrjujeta in priporočata II. Nicejski in Tridenški zbor.

Današnji veseli in častitljivi praznik vseh Svetnikov, (kakor sploh vsak praznik kakega svetnika) se opira na nauk katoliške cerkve, ki trdi in uči, da je dobro in koristno, svetnike na pomoč klicati, njih

L. Jakob 22/10 99.

(nu 22. ned. jo bend.)
Und gl. Koinzel 1874. Nr. 608.

Janezovo 1893.

Ljub. Timo 94.

svetinje in podobe v časti imeti, njim na čast cerkve, altarje, kapelice in znamenja postavljati, sv. maše brati in priporočevati se jim v vsakoršnih potrebah. Ko bi namreč svetnikov ne smeli častiti in na pomoč klicati, potem bi tudi ne smeli njih praznikov obhajati, njih svetinj častiti, njih podob po cerkvah, po hišah in ob potih postavljati!

Ljubi poslušalci v Kristusu! Ker ste se tedaj zopet danes tako obilno k božji službi tukaj zbrali, s tem kažete, da po nauku svete katoliške cerkve svetnike častiti in jih v svojih dušnih in telesnih potrebah na pomoč klicati hočete. K češčenju svetnikov pa gre posebno to, da njih podobe v cerkvah, v hišah in ob potih postavljamo in v časti imamo. — Ker pa nam drugoverci češčenje svetih podob velikokrat kot pregrešno in malikovalsko očitajo, ker nekateri katoličani sami o tem nimajo pravih zaumenov in ker se v tem tudi marsikateri ali z napačnim zaupanjem ali pa z oskrunjenjem pregreši, mislim, da bo današnjemu prazniku prav primerno in vsem prav koristno, ako danes govorim o svetih podobah. Hočem vam torej: 1. razložiti nauk katoliške cerkve o sv. podobah, 2. pa povedati, katere dolžnosti nam ta nauk naklada. Naj bo vse Bogu in njegovim svetnikom v čast!

I. Katoliške dežele se že po vnanjem razločijo od krivoverskih in neverških deželâ. Sicer se tudi po neverških in krivoverskih krajih cerkve, tempeljni, pagode, mošeje nahajajo: ali znamenj, križev in kapelic ob potih ondi zastoj iščeš; kaj takega se nahaja le po katoliških krajih. Pomislite, preljubi, kako žalostno mora biti in dolgočasno po takih krajih, ko popotnik po cele dni hodi, pa ne pride do nobenega znamenja, nobenega križa; ko vendar v naših krajih včasih ni treba daleč hoditi in naletiš zdaj na lepo kapelico, zdaj na veličasten križ, zdaj zopet na kako prijazno znamenje! Od kod pač ta razloček? — Od tod, ker katoličani svete podobe v časti imamo; drugoverci pa tako češčenje zametujejo in kot pregrešno in malikovalsko zaničujejo. Kdo ima tedaj prav? — Poglejmo to reč malo bolj natanko!

1. Bog je res v prvi zapovedi prepovedal Izraelcem podobe izrezovati in jih moliti; nikjer pa ni prepovedal, jih v časti imeti. Da! tisti Bog; ki je Izraelcem malikovalske podobe prepovedal, je sam Mozesu ukazal, dva kerubina iz zlata narediti in ju na skrinjo zaveze postaviti. — S tem, da katoličani svete podobe imamo, še nismo malikovalci, ker podob ne molimo, tudi ne kamna, lesa ali

platna, iz katerih so narejene; ampak naše češčenje je le na to obrneno, kar nam podoba pred oči postavlja.

Sv. Vincencij Pavljan je svoje dui tri krivoverce v katoliško cerkev sprejemal. Predno sveto vero očitno spoznajo, jih še enkrat vpraša, če nima še kdo kakšnega pomiselka zoper katoliško vero. Tedaj se eden oglasi in pravi: „Samo eno me še moti“ — ter pokaže na borno podobo Matere božje — v taki slabi podobi vendar ne more kakšne posebne moči biti!“ Sv. Vincencij odgovori: „V kaki sveti podobi pač večje moči ne more biti, kakor jej Bog dá, ki je tudi nekdanj Mozesovi palici moč dal, da je ž njo čudeže delal; to pri nas vsak otrok zna.“ Pri tem pokliče enega izmed pričujočih otrok in ga vpraša, kaj imamo o podobah svetnikov verovati? In otrok odgovori: „Dobro je take podobe imeti in jih častiti, ne zavoljo kamna ali lesa, iz katerega so narejene, ampak zato, ker nam našega Izveličarja Jezusa, Marijo ali kakega svetnika predstavljajo in nas po svojih podobah opominjajo, prave vere se držati in po njih zgledih živeti!“ — Ta lep odgovor dečkov krivoverca potolaži in mu vse pomiselke odpodi, tako da se mirno in veselo v naročje prave cerkve povrne.

2. Ta nauk res tudi nič v sebi nima, da bi se smeli nad njim spodtikati; še le nasprotno ga mora že zdrava pamet odobravati in priporočevati. — Kdo bo pač otrokom zameril, če podobe svojih rajnkih starišev skrbno shranjujejo in v veliki časti imajo? Te podobe jih speminjajo največjih dobrotnikov, kolikorokrat jih pogledajo. Kdo se bo nad tem spodtikal, da v cesarskih palačah, po grajščinah, po muzejih, arhivih podobe nekdanjih cesarjev, vojvodov, generalov, slavni mož in žensk hranjujejo in skazujejo? Saj se mora vsak, kdor te podobe ugleda in kaj zgodovine ve, precej spomniti, kaj so v svojem življenju koristnega ali velikega storili za svoj rod, za svojo deželo, za občni blagor! — Z enako pravico, če ne z večjo, pa mi katoličani smemo podobe našega Zveličarja, Marije in svetnikov v časti imeti, ker nas spominjajo na velike dobrote, katere so nam po njih došle in ki nas k nasledovanju spodbadajo! — Če luterani po svojih tempeljnih in hišah imajo podobe Lutra, Melanhtona in drugih svojih krivoverskih aposteljnov, zakaj bi mi katoličanje ne smeli imeti podob aposteljnov, mučenikov in drugih svetnikov? — Če krivoverski Angleži romajo na bojišče pri Vaterloo, kjer so njih predniki Napoleona užugali in za svobodo svoje dežele kri prelivali, zakaj bi ne smeli katoličani romati na sveta mesta, kjer so slavni mučeniki za vero smrt trpeli? — Če luterani tintnik Lutrov ko drago svetinjo hranjujejo in skazujejo, če Angleži žeblje v časti imajo, s katerimi je bil konj njih generala Velingtona, zmagovalca pri Vaterloo, podkovan, če zemljo Vaterlojsko kot s krvijo njih hrabrih vojakov na-

močeno kot drag spomin domu nosijo, kar jim pa mi nikakor ne zamerimo: kako pa da bi mi katoličani ne smeli častiti žeblje, s katerimi je bil Kristus na križ pribit, zemlje z gore Kalavarije, ki je pila samo Kristusovo Rešnjo kri, zakaj ne prstana Marijinega, verige Petrove, mučeniškega orodja, s katerim so bili sv. mučeniki trpinčeni in umorjeni? — Če jim pa mi take, bi rekel, nedolžne pobožnosti in pametnega častenja starih podob, zgodovinskih ostankov ne zamerimo, naj tudi oni nas v miru puščajo in o malikovanji molčé, katerega pri nas ni!

O ti neumni in hinavski svet! Le poslušajte, kakšen vrišč učeni zaženó, če se kje kaka stara podoba iz ajdovskih časov stakne, ali pa kakšen denar dobi, ki kaže podobo kakega ajdovskega cesarja! To jo popisujejo in kot drag spomin brž v muzej spravijo. Kakšno veselje je, če kakšen ajdovsk grob odkopljejo in nekaj pepela ali steklenico za solze dobé, ki jih je morebiti kakšna nečistnica točila; nam bi pa zamerili, če kosti, pepel in druge ostanke mučenikov častimo?

3. Kar češčenje podob zadeva, je katoliška cerkev že davno pravi nauk določila na drugem vesoljnem cerkvenem zboru v Niceji leta 787. Celih 60 let je namreč boj trajal zavoljo češčenja podob. Cesarja Leon Izavriški in njegov sin Konštantin Koprónim sta namreč zapovedala iz cerkev in očitnih prostorov vse podobe in kipe odpraviti in pokončati. Kdor pa se je temu ustavljal, so ga hudo mučili ali pa celo usmrtili, kakor se je zgodilo puščavniku sv. Štefanu, ki je raje umrl, kakor da bil podobe zaničeval. Ko mu je cesar Koprónim sam dokazoval, da to Jezusa nič ne boli, če kdo njegovo podobo z nogami tepta ali na kosce zreže, vzame sv. Štefan en denar s cesarjevo podobo, ga zaluči na tla in pohodi rekoč: „Tako se tedaj tudi jaz ne pregrešim zoper cesarju dolžno častitljivost, ako njegovo podobo pohodim!“ Ali cesarjevi služabniki padejo nanj, češ cesarja je zaničeval! Sv. Štefan pa jim odvrne: „Po tem takem je kazni vredna pregreha, podobo pozemeljskega cesarja tako zaničevati; podobo nebeškega Kralja tako sramotiti, pa je pripuščeno!“ — Na cesarjevo povelje so svetega moža tako dolgo s šibami topli, po mestnih ulicah vlačili, da je v teh mukah umrl (leta 768). — Še le na II. Nicejskem zboru so zbrani očetje stari nauk kat. cerkve določili in spoznali, da malike moliti, je greh; svete podobe Zveličarjeve, Matere božje, angeljev in svetnikov častiti pa je prav in koristno! Ravno ta nauk je Tridenški zbor v svoji 25. seji ponovil in potrdil!

V oziru češčenja podob prav lepo govori sv. Gregor papež: Vse kaj družega je, podobo moliti, in zopet kaj družega, iz podobe se učiti, koga moramo moliti; zakaj to, kar pisma dosežejo pri tistih, ki brati znajo, ravno to delajo podobe pri tistih, ki jih ogledujejo. V njih vidijo tudi nevedni, koga morajo nasledovati! — Zato so se podobe že od nekda imenovala knjige nevednih.

4. Če bi bilo češčenje sv. podob napačno in zoper vero, bi Bog po njih in pri njih ne dopustil čudežev. Vender je treba to reč prav umeti. Ako se govori o čudodelnih podobah, ne smemo misliti, da zadevna podoba čudež stori; tega ne: le sam Bog more čudeže delati in jih tudi dela na nekaterih krajih, na katerih hoče posebne milosti deliti in kjer se kaka podoba Matere božje ali kakega svetnika časti. — Take čudodelne podobe so postavim v Marija Celji, na sv. Višarjih, na Brezjah, v Ljubljem, v Kropi i. t. d. Britka martra na Perovem. — V Rimini na Laškem je leta 1850. več mesecev neka podoba Matere božje, na platno malana, svoje oči odpirala in zapirala. Ljudstva je prišlo skup, da se je vse trlo. Duhovska in deželska gosposka je čudež potrdila. Zgodilo se je veliko spreobrnjenj. Zares: Bog je čudodelen v svojih svetnikih!

II. O tem tedaj, kaj je o češčenju svetih podob misliti, pri pravih katoličanih ne more biti pravde. — Vendar se v oziru tega tu in tam tudi pri katoličanih nahajajo marsikateri napake, zlorabe ali celo oskrunjevanja.

a) Prvič se zoper podobe pregrešé tisti, ki jim morebiti preveliko moč pripisujejo, ali ki napačno mislijo, da bodo vseh nesreč obvarovani, ako imajo kako blagoslovljeno podobo v hiši, ali svetinjo Matere božje ali kakega svetnika pri sebi nosijo. Gotovo je le to po nauku katoliške cerkve, da je boljše, če imamo v hišah ali pri sebi kaj blagoslovljenega, kakor ko bi nič ne imeli: da bi pa zavoljo tega mogli biti vse nesreče obvarovani ali celo večnega pogubljenja — to je prazna vera. Imej še toliko blagoslovljenih svetih podob v hiši ali pri sebi: če pa po božjih zapovedih ne živiš ali v smrtnem grebu umrješ, ti vse to nič ne pomaga.

b) Drugič moramo paziti, da se pri podobah Jezusu, Mariji, angeljem ali svetnikom kaka nečast ne zgodi. In tu imajo katoličani posebno po kmetih veliko na vesti. — Kakor sem že rekel, je silno lepo, če ob cestah in potih nahajamo znamenja, kapele, križe in spominke. Ali take reči morajo biti spodobne, častitljive, dostojne, in tudi blagoslovljene. Če pa vidimo včasih mesto britke martre kako spačeno podobo ali mesto kakega svetnika le grdo čečkarijo: prašam vas, ali je to lepo, spodobno, visokemu predmetu le količkanj primerno? In res žalibog nahajamo pogosto take spominke ob potih, da bi stokrat boljše bilo, da jih ni. Ali mar mislite, da se bodo ljudje takim spakam odkrivali in vklanjali? S svetimi rečmi se mora sveto ravnati!

Torej si zapomnite: Če bi radi zavoljo kake nesreče znamenje postavili k cesti ali kam drugam, posvetujte se z duhovnim pastirjem,

posebno da vam tudi podoba blagoslovi. Ako pa mislite, da ne morete kaj lepega, čednega in dostojnega narediti, raje pustite. — Pri kapelah in večjih stavbah je pa treba tudi s pismom se zavezati, da se bo znamenje tudi pozneje v dobrem stanu ohranilo. Kaj pomaga, če kdo v svoji gorečnosti lepo znamenje postavi, njegovi nasledniki pa vse zanemarijo?

c) Najhujše pa je, če se celo katerikrat med katoličani taki divji in hudobni ljudje dobé, ki svete podobe zlobno oskrunjajo, onečastujejo, hudovoljno končujejo. Ako je kaka^a podoba stara, razpadla, črviva, polomljena, naj se ali čedno popravi, ali pa na ogenj vrže ali pa zakoplje. — Hudovoljno oskrunjenje svetih podob pa nikoli ne ostane brez kazni.

Schmitt Erklärung II. Str. 158
 (Še le pred kratkim je bilo brati, kako sta dva pobalina neko kamnito znamenje blizu Dunaja hotla nasašč podreti. Ali paglavec, ki je na znamenje zlezel in hotel kamnitega angelja doli vreči, jo je hudo skupil. Angelj namreč se odkruši in oskrunjevalec pade z njim na tla, kjer z zlomljenima rokama obležil! — Leta 1866, ko je bil naš polk na laških Tirolih razpostavljen, so nekateri podčastniki pri poti stoječo britko matro prav iz hudobije napadli in s sabljami posekali. — Gosposka menda ni tega zvedela, ker niso bili kaznovani; jih je pa Bog zažto kaznoval. Nobeden teh do zdaj ni imel sreče; eden pa izmed njih, ki je bil iz zelo bogate hiše, je leta 1887 v ljubljanski bolnišnici kot berač umrl! — O francoskem puntu pred 100 leti je neki puntar britki martri roke in noge proč odsekali; v prvi bitki ga zadene kroglja in mu tudi roke in noge odtrga. Revež je spoznal pravično kazen, in je z zakramenti previden in z Bogom spravljen v bolnišnici umrl!)

Slišali ste torej danes imenitni in potrebni nauk o češčenju svetih podob! Mislim, da se to prav zele za današnji praznik poda! Vtisnite si ta nauk v spomin in ravnajte se po njem. Podobe svetnikov imeti po hišah, cerkvah in drugod je prav in hvalevredno; le dostojne in blagoslovljene naj bodo! — Svete blagoslovljene podobe pa skruniti ali hudovoljno končevati: Bog obvaruj! — Vendar naj tudi nobeden ne misli, da je že dober katoličan, če na lepe podobe svetnikov drži in jih v časti ima. — Po besedah sv. Gregorija papeža je tisto češčenje najboljšo, da si prizadevamo po zgledih svetnikov tudi živeti, ali da smo, kakor ta učenik lepo pravi: *sami žive podobe svetnikov!* Amen.

Jan Ažman.

Vernih duš dan.

I. Duše v vica h v evangeljski podobi.

Gospod! nimam človeka.

Jan. 5, 7.

Sveti Janez piše v petem poglavju (2—9. v.) svojega evangelija sledeče: *Je pa v Jeruzalemu ovčja kópel, katera se po hebrejsko Betzajda imenuje, in je imela pet lop. V teh je ležala velika množica bolnih, slepih, kruljevih, suhournih, kateri so čakali pljivkanja vode. Zakaj angelj Gospodov je ob časih prišel v kópel in voda je pljivkala. In kdor je po pljivkanju vode prvi v kópel stopil, ozdravel je, katero-koli bolezen je imel. Bil je pa neki človek tam, kateri je bil osemintrideset let bolan. Kadar je Jezus tega videl ležati, in je vedel, da je že veliko časa tak, reče mu: „Hočeš ozdravljen biti?“ Bolnik mu je odgovoril: „Gospod! nimam človeka, da bi me, kadar se voda skali, v kópel djal; zakaj predno jaz pridem, drugi pred menoj vanjo stopi.“ Jezus mu reče: „Vstani, zadeni svojo posteljo, in hodi!“ In tisti človek je zdajci ozdravel, ter je vzel svojo posteljo in je hodil.*

Kristijanje, v tem pripovedovanju vidim določno podobo onega kraja, kjer se očiščujejo verne duše, podoba je to, v kateri se kažejo duše v vica h. Naj vam jo živeje postavim pred oči in bolj natanko razložim.

V. 2. *Je pa v Jeruzalemu ovčja kópel, katera se po hebrejsko Betzajda imenuje.* Tako začne sv. Janez tisti kraj popisovati.

Ta kópel je bila velik obzidan bajer, v katerem so vselej prej skopali jagnjeta in ovce, predno so jih v tempeljnu darovali. Odtod ime „ovčja kópel.“ V tem bajerju je bil in je še sedaj studenec, katerega voda je solna in ima zdravilno moč in še to-le posebnost, da vrè ob jutrih od treh do štirih topla iz zemlje, pa spet polagoma tako odteče, da je ni skoraj celi dan v njem. Betzajda pomeni toliko kot „hiša izlivanja“. In ali ni mar bila prelita kri Kristusova posebno ravno za duše v vica h? Že psalmist (21, 5) je pisal o Kristusu: *Ko voda sem razlit.* Evzebij piše, da je bila voda tega bajerja krvavorudeča. Ali ni to lepa podoba krvi in vode, ki je tekla iz odprte strani Jezusove? In sv. cerkev rešuje duše iz vic le vsled neskončnega zasluženja krvave smrti Jezusove.

Namesto Betzajda se tudi lahko bere „Bethesda“ in potem se to pravi „hiša usmiljenja“, hiša ozdravljenja. Glejte tak kraj ozdravljenja so tudi vice. Tu bivajo duše kakor v kaki bolnišnici, čakaje usmiljenja božjega.

Ovčja kópel ni bila v mestu Jeruzalemskem, ampak zunaj pri ovčjih vratih. Tudi vice so zunaj nebeškega Jeruzalema in vsak, kdor se bliža svetemu mestu, pa ima še kake madeže nad seboj, mora se poprej očistiti v kraju očiščevanja.

Imenuje se ta kópel ovčja kópel, zakaj le pravični, le ovčice Jezusove, se morejo očiščevati malih grehov in kazni za greh; predno se prikažejo pred neskončno svetim Bogom.

Ovčja kópel ni bila globoka, po stopnicah se je moglo priti vanjo. Tako moremo tudi mi s svojimi priprošnjami stopiti doli do kraja očiščevanja, ne pa v peklo, ki se imenuje v svetem evangeliju *zunanja tema*; tjekaj naše prošnje ne sežejo.

Sveti Janez popisuje dalje: *in je imela pet lop*, namreč ovčja kópel. Lope so bile pokriti mostovži okoli bajerja, kjer so ostajali bolniki in kopavci. Tudi vice imajo tako rekoč pet lop, t. j. p e t e r o t o l a ž i l.

Kaj pa tolaži uboge duše v vicah? Tolaži jih prvič prepričanje, da so v milosti božji. Drugič jih veseli, ker vedó, da bodo v milosti božji tudi ostale. Tretjič jih tolaži to, ker spoznajo, da jih bo trpljenje gotovo tudi očistilo; one spoznajo, da jih Bog zdravi z mukami, in zato prenašajo vse potrpežljivo kot kazen dobrohotnega Očeta. Četrtrič jih veseli, da bodo po prestani kazni prištete izvoljencem Božjim. Slednjič jih veseli to, da jih obiskujejo Marija, mati milostljivega srea in angelji božji. Zakaj, če so na zemlji imele svoje varihe, kako ne bi se Marija in angelji brigali več zanje, ko so vendar bližje svojemu namenu in so tudi udje — trpeči — katoliške cerkve.

V. 3. Poslušajmo dalje svetega Janeza. *V teh lopah je ležala velika množica bolnih, slepih, kruljevih, suhodušnih, kateri so čakali pljivkanja vode.*

Velika množica na mnogovrstne načine trpinčenih revežev nahaja se tudi v vicah. Prva kazen v vicah je kazen ognja. Sveti Avguštin pravi: *Ta ogenj hujše peče, kakor vse, karkoli na tem svetu moramo trpeti.* Oh, kako uboge duše zevajo po kapljici presv. krvi Kristusove, ki bi jim vsaj deloma ohladila strašne muke v žgočem ognju! Druga kazen je v tem, da so odločene od nebeškega veličastva. Ali niso to prave slepe reve, katere zdihujejo po svetlobi nebeški, pa so jim oči zatemnjene, dejal bi, zavezane? In če se spomnijo pri tem,

da jih je greh spravil v to ječo, če se spomnijo, kaka hudobija, pa tudi kolika neumnost je greh delati, tedaj postanejo še bolj otožne, še bolj klaverne in potrte. In v tem oziru so nekako podobne kručljivim bolnikom, kateri tudi žalostno povešajo svoje glave. Še ena je, ki je posebno huda v vicah, in ta je, da si same ne morejo prav nič pomagati. Ali niso vsled tega res kakor suhourni bolnik, kateri ne more vseh svojih udov rabiti, niti se s postelje premakniti? Kakor je tak revež navezan na tujo pomoč in postrežbo, tako tudi uboge duše v vicah le od zunaj pričakujejo in dobivajo pomoči in tolažbe. Kako pa je dohajala pomoč onim bolnikom?

V. 4. Sveti Janez pripoveduje tako-le: *Zakaj angelj Gospodov je ob časih prišel v kópel, in voda je pljivkala. In kdor je po pljivkanju vode prvi v kópel stopil, ozdravel je, katero-koli bolezen je imel.*

Na podoben način godi se to tudi v vicah. Od časa do časa, česar pa mi ne moremo določiti, stopi Kristus v očiščevalno jezero ter odpre studence svojih neskončnih milosti, to je, Kristus stori duše v vicah deležne neskončnega zasluženja svojega britkega trpljenja. Oni angelj pomeni tudi lahko mašnika Gospodovega, kakor ga imenuje Malahija prerok (II. 7.) rekoč, duhoven je *angelj Gospoda vojnih trum*. Mašnik daruje za verne mrtve kri Jezusa Kristusa, da bi bile uboge duše rešene iz ognjenih vic ter se preselile v kraj hladú, luči in mirú.

V. 5., 6. Sv. evangelij nam dalje omenja nekega posebnega bolnika: *Bil je pa neki človek tam, kateri je bil osem in trideset let bolan. Kadar pa je Jezus tega videl ležati, in je vedel, da je že veliko časa tak, reče mu: Hočeš ozdravljen biti?* V teh besedah je naznanjeno, da je marsikatera duša obsojena dolgo časa v kraj očiščevanja, predno se popolnoma opere, nekatere celó do sodnjega dné, kakor je bilo tu pa tam razodeto kaki pobožni osebi. Tako n. pr. se je prikazal sv. Ludgardi papež Inocencij III. ves v ognji ter jej naznanil, da je obsojen do sodnjega dné prestajati najhujše muke. Oh, in to je bil mož, ki ga je živega vse hvalilo!

Sv. Janez Krizostóm pravi z ozirom na 38letnega bolnika tudi to, da kazen mnogo dalje traja, kakor pa se je greh delal. Gotovo ni 38 let poprej greha delal oni človek, predno je nastopila zanj 38letna bolezen. Je pač taka: V kratkem času se greh naredi, dolgo pa je trpljenje, katero sledi za njim. To uči že skušnja. Hitro človek zboli, a ozdravlja se silno počasi.

Še zadnjo primero poslušajmo, ki se more zaznati med onim evangeljskim bajerjem in med krajem očiščevanja.

V. 7., 8. *Bolnik je Jezusu odgovoril: Gospod! nimam človeka, da bi me, kadar se voda skali, djal v kópel; zakaj predno jaz pridem, drugi pred menoj vanjo stopi.* Jezus mu reče: *Vstani, zađeni svojo posteljo in hodi!*

Kakor je ta bolnik klical Jezusu nasproti: *Gospod! nimam človeka*, tako so tudi uboge duše v vicah navezane le na dejansko pomoč svojih živečih bratov in sester. Njihova priprošnja jih pomoči v sveto rešnje kri in v neizmerno morje neskončnega zasluženja Jezusovega. To pa se zgodi po daritvi sv. maše, po molitvah, s postom, z miloščino, z odpustki, ako se obrne vse to vernim dušam v prid. Ako bi jim mi tega ne storili, potem bi morale same izmivati svoje dolge, dokler jih Jezus sam ne izpusti, kakor se je bilo zgodilo onemu mrtvoudnemu, katerega je še-le po dolgem času rešil sam Izveličar.

Poslušajte sem spadajoč izgled.

Blaženi Henrik Suso iz reda sv. Dominika se je pogodil, ko je študiral v Kolinu, z nekim sobratom, da bo oni, ki bo drugzega preživel, skozi jedno leto vsak teden opravil zanj po dve sv. maši. Dovršivši nauke ostane Suso v Kolinu, njegov sobrat pa pride na Švabsko, kjer za nekaj let umrje. Henrik izve kmalu o smrti svojega tovariša, pa ima ravno takrat dovolj družih svetih maš po dolžnosti opraviti, ne more se držati obljube, dane rajnemu tovarišu, pač pa veliko moli zanj, se ostro posti, ter daruje druga svoja zelo spokorna dela itd. vedno za dušo drazega rajnega. Za nekoliko dni prikaže se mu duša umrlega vsa žalostna in potrta ter ga prestraši tako, da se trese na vseh udih. Umrli spregovori: „Ti nezvesti prijatelj! Kje je obljuba, ki si mi jo storil?“ Suso se prestraši še bolj in se izgovarja trepetaje: „Ne jezi se nad menoj, moj zvesti prijatelj, da še nisem opravil sv. maš, ker bil sem preobložen. Zato pa sem veliko zate molil, ostro se postil, ter se hudo bičal.“ Umrli reče: „Tvoja bogoljubna molitev ni dovolj močna, rešiti me muk.“ Tedaj udari ob mizo s pestjo kričeč: „Kri! kri! kri moramo imeti me uboge duše. Kri Kristusova, ki se pri sv. maši posveti in za nas daruje, je, kar nas more muke rešiti. Ko bi bil ti meni obljubljene svete maše bral, bil bi že rešen iz te ognjene ječe, da pa moram še trpeti, tega si samo ti kriv.“ S temi in podobnimi besedami je govoril rajnik proti Henriku in ga zapustil tako malodušnega, da je hotel zboleti. Ko se nekoliko poživí, gré k svojemu predstojniku, pové mu prikazen, ki jo je imel proseeč ga, naj mu odvzame svete maše, kar jih ima še opraviti, da bo mogel ranjkemu spolniti obljubo. Ko je blaženi Henrik večkrat daroval presv. daritev, prikaže se mu duša spet, pa v svitlobi, veleča mu, da je sedaj rešena ter da hoče zanj v nebesih neprenehoma Boga prositi.

Da bi se vernim dušam pomagalo iz vic z raznimi dobrimi deli, posebno pa z daritvijo svete maše, odločila je skrbna mati sv. cerkev

posebej današnji popoldan in jutrnji dan. Naša dolžnost je, da se v prvi vrsti spominjamo onih duš, ki so nam bile najbližje po rodovinskih in stanovskih zvezah. Molimo torej najprej za svoje rajne stariše, brate in sestre, najbližnje sorodnike, prijatelje in dobrotnike, če potrebujejo še kaj naših prošenj. Zakaj ti nam najzaupniše kličejo iz vic: „Usmilite se me, usmilite se me vsaj vi, prijatelji moji!“

Za temi pa se spomnimo tudi onih ubogih duš, katere nimajo nikogar, ki bi zanje opravljal dobra dela. To so pozabljene duše, ki se britko pritožujejo, kakor evangeljski bolnik: Gospod! nimam človeka, nimam človeka na vsem svetu, ki bi se me usmilil, nimam človeka, ki bi zame le enkrat zdihnil k Bogu, ki bi le eden očenaš zmolil zame!

Katera pa je ta uboga duša, brez krepčanja, brez tolažbe, brez upanja?

Najbolj zapuščena ali pozabljena duša, ki „nima človeka“, je morda duša kake uboge sirote, ki na zemlji ni okusila sladkosti očetovske, ne materine ljubezni, ker ju je smrt zgodaj vzela s sveta. Ob svoji smrtni uri ni zapustila za seboj nobenega spomina, in sedaj se je nihče ne spominja. Njena duša, ki se čisti v vicah, občuti težko roko božjo in nima nikogar, ki bi si jo prizadeval rešiti.

Najbolj zapuščena duša je morebiti duša kakega mladeniča, ki je bil v življenju izgled pohlevnosti, zmernosti in čistosti. Toda njegovim čednostim se je v življenju primešalo preveč druge navlake, zato se sedaj očiščuje tam v ognju. Njegova mati govori z objokanimi očmi: „Kakor angelj je bil!“ Njegovi prijatelji in znanci ga ne morejo prehvaliti. In za trdno prepričani, da so se mu precej odprla vrata nebeška, ne molijo zanj, ki koprni tam v vicah tožeč: Nimam človeka, ki bi me kmalu rešil odtod!

Najbolj zapuščena duša je morebiti duša kake grešnice, ki je sicer pred smrtjo objokovala svoje pregrehe, pa ne tolikanj, da bi bila zapustivši svet, naravnost mogla iti v veselje nebeško. Uboga ženska! Živela je med svetom nejevernim, zapustila je zlahto in prijateljice, ki se je pa ne spominjajo, ker so zakopani v posvetno veselje. Morebiti da ni, odkar leži pod hladno zemljo, nihče zmolil zanje očenaša!

Najbolj zapuščena duša je morebiti duša kake vdove, ki je bila vže ob času svojega vdovstva brez zavetnika, ter tudi sedaj v kraju očiščevanja kliče: „Gospod, nimam človeka!“

Najbolj zapuščena duša je morebiti duša kakega ubogega starčka, ki je videl v svojem življenju svoje znance in prijatelje jednega za

drugim polagati v hladno zemljo. Umrli je nepoznan in neobžalovan. Zapuščen je bil na svetu in zapuščen je tudi v vicah, nima človeka, ki bi mu rekel: Prijatelj, bodi potolažen, kmalu mora biti tvojega trpljenja konec.

Najbolj zapuščena duša je morebiti duša kakega z a k o n s k e g a m o Ź a , kateremu je žena sto in stokrat zagotavljala zvesto ljubezen v življenju in po smrti. Toda kako naglo so bile pozabljene vse obljube in prisege, ki jih je storila še pri smrtni postelji, kako kmalu so se posušile vse solze! Goreče molitve se ne vzdigujejo več proti nebu, zakaj molitev za rajne je prenadležna za tistega, ki teži po sladnostih sveta.

Najbolj zapuščena duša je morebiti duša kake m a t e r e. Njeni otroci, katerih srce je pri smrtni postelji ljube matere hotelo počiti od prevelike žalosti, in so za njo nekaj časa molili in opravljali druga dobra dela, a prekmalu so pozabili nanjo! Ti nehvaležneži so izbrisali iz src spomin na mater, ker bi jih utegnil motiti v njih brezskrbnem življenju, na njih brezbožnih potih. Zastonj je tedaj z največjo potrpežljivostjo prenašala vse bolečine, ki jih čuti mati, zastonj je upala na bolniški postelji, da se bodo njeni otroci vedno spominjali, kaj jim je bila mati v življenju. Ta mati pa je sedaj pozabljena od svojih nehvaležnih otrok, popolnoma so jo zapustili.

Najbolj zapuščena duša v vicah je morda duša kakega v pravični v o j s k i na bojnem polju padlega ali v morje pogreznjenega junaka.

Najbolj zapuščena duša je morebiti duša kakega v t u r š k i su Ź n o s t i zamrlega kristijana, ali po kužni bolezni nagloma odpoklicanega človeka. Vsi taki kličejo danes: „Gospod, nimam človeka! Nimam ga, ki bi le jeden pobožen zdihljej storil zame!

Najbolj pozabljena duša Pa, kaj bi je še tako skrbno iskali? Ali je nismo morebiti vže našli? Če bi je pa tudi še ne bili, ali ni gotovo, da je v vicah taka duša in da Gospod Bog vé za-njo? To naj nam zadostuje. Glej, verni poslušalec, ta duša je polna upanja, ko ti poslušaj moje besede. Ona pomnožuje svoje zdihljeje in zaupa-joča kliče: Poslušaj poslušaj glas božji, ki govori tvojemu srcu iz teh besed; prosi, oh prosi zame!

Molimo tedaj zanjo, darujmo zanjo Bogu vse zaklade in duhovne milosti, kolikor jih moremo! Kmalu ne bo ta duša več najbolj zapuščena, ne več pozabljena, prijeli jo bomo takorekoč za roko ter jo vzdignili iz globokega prepada, v katerem tolikanj trpi. Pa s tem še ne smemo zadovoljni biti, zakaj za njo ostane druga verna duša,

najbolj zapuščena, in tudi to je treba rešiti, za to pride spet druga in tako naprej, vedno bo najti v vicah duša najbolj zapuščena in zdihujoča: *Gospod, nimam človeka!* Dobrih del za verne mrtve opravljenih ni torej nikoli preveč.

Sedaj pa zdihnimo iz dna srca za vse verne duše v vicah: *Gospod, daj jim večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti!* Amen.

Valentin Bernik.

2. Ne pustimo, da bi verne duše zastonj prosile!

Uznilo se mu je tedaj srce . . . in je jokal spominjajoč se rajnega.

II. Mak. 4, 37.

Končali smo ravnokar nad vse veseli praznik vseh Svetnikov in nastopil je resen večer s svojim tužnim spominom. Neka skrivna moč vabi naše srce tje v daleko večnost in sv. cerkev ogrnjena v črna oblačila nam svedoči svojo žalost. Mrtvaške sveče prižgane so na oltarju in v naši sredini stoji s temnim prtom prikrit mrtvaški oder. Otožno donijo mrtvaške pesmi, v kojih se vedno ponavljajo besede: *Requiem aeternam dona eis Domine et lux perpetua luceat eis.* A, odkod ta nagla prememba? odkod tolika znamenja žalosti?

Obhajali smo danes spomin svetnikov, ki so se tukaj na zemlji srčno borili, ki pa zdaj pri Bogu večni mir in pokoj uživajo. Med tem pa, ko se spominjamo onih nepreštetihih tram nebeških duhov, se nam nehoté usiljuje misel na blage rajne, ki so sicer tudi že nastopili pot dolge večnosti, ki pa še niso dospeli med srečno število nebeščanov. Živo so nam danes pred očmi duše naših pokojnikov, ki so občutili že strah ostre sodbe božje, ki pa še zavoljo svojih madežev, za koje pravici božji še niso zadostili, morajo v čistilišču trpeti.

Tem rajnim bratom in sestram posvetila je cerkev nocojšnji večer in jutranji dan; spomin na verne, trpeče duše je vzrok njene bridkosti, kojo s svojim žalovanjem raznanja, in spomin na blage rajne tudi naše srce nocoj napolnuje z boleščjo in bridkim sočutjem. Zares, bratje moji! imeniten je nocojšnji večer in resna ura nam je bila. Dozdeva se mi, kakor da bi v tej uri zrl v odprti kraj strašnega čistilišča, kakor da bi tam slišal marsikaterega, ki nam je bil v življenju ljub in drag, nemilo vzdihovati ter s krvavimi solzami objokovati neplačani dolg, kakor da bi slišal duhove umrlih pomoči klicati iz gorečih vic pekočega žrela. To, dragi moji! je misel, ki danes rani naša srca in ta misel bodi predmet našega premišljevanja, med

katerim hočemo spoznavati resnici: 1. Verne duše nas prosijo pomoči. 2. Mi smo dolžni jim pomagati.

Rajni sicer trohnijo tam na pokopališču, in težka odeja hladne gomile krije njih ostanke pred našimi očmi, a občestvo, katero nas ž njimi edini, vez, ki sega tudi unkraj groba, ni pretrgana. Po Kristusu smo z rajnimi vedno združeni; oni so udje naše cerkve, ter z nami udje enega občestva. Kakor pa verni na zemlji drug drugega pomoči prosijo, tako kličejo tudi verni iz čistilišča nas na pomoč. V prevelikih bolečinah, koje trpijo, obračajo se k nam ter nas po svoji materi sveti cerkvi opominjajo, naj jim trpljenje olajšamo. Po nauku sv. apostola Jakoba, sv. Marka, sv. Janeza Zlatousta in drugih cerkvenih učениkov so vice pust, temen kraj, globoka, žalostna ječa, podzemeljski zapor za omadežane duše. In v tem tugopolnem prebivališču bivajo verne duše, zapuščene in polne bridkosti. One gledajo sicer Boga, ter hrepenijo pristrčno po njem, a neka skrivna moč sili jih nazaj v kraj trpljenja, kjer trpijo bolečine, kakoršnih slabi človeški jezik opisati ne more. Zato pa cerkveni učениki, hotoč izraziti velikost kazni v čistilišču, trdijo, da so večje nego vse muke vesoljnega sveta. Tako uči sv. Avguštin: *Ogenj čistilišča je močnejši, nego vse muke, ki se na svetu videti, misliti ali občutiti dajo.* In sveti Krizostom pravi: *Če se spomniš vsega trpljenja in vseh muk na tem svetu, so vendar vse lahke in ničevne v razmeri trpljenja v vicah.* Sv. Irenej pa naravnost trdi: *Med trpljenjem v vicah in v peklu ni drugega razločka, nego ta, da je trpljenje onih časno, teh pa večno.* V tem strašnem trpljenju tedaj zdihujejo verne duše in njih tožni klici donijo iz večnosti sëm k nam. Z besedami pobožnega Joba kliče vsaka na pomoč nas zemljane rekoč: *Usmilite se me, usmilite se me vsaj vi, prijatelji moji, kajti roka Gospodova me je zadela.* (Job. 19, 20.) Te prošnje ponavljajo vedno ter nas za božjo voljo usmiljenja prosijo, a le malo jih je, ki jim pridejo na pomoč, tako, da mnoge verne duše, že petdeset, sto ali še več let zastoj pomoči prosijo, ne da bi se znašel zanje prijatelj, ki bi jim pomagal. Glejte, dragi moji, morebiti te zapuščene verne duše ravno nas danes pomoči prosijo in naj bi se jih tudi mi ne usmilili?

Ker jih je pa mnogo, ki na verne duše, kojih bi se bili dolžni usmiliti, popolnoma pozabijo, zato stori to sveta cerkev mesto njih. Ona nas po svojih služabnikih opominja k usmiljenju do vernih duš, ter nas vsaki večer po „zdravi Mariji“ s posebnim zvončkom vabi k molitvi zanje, spominja nas na rajne po mrtvaških oblačilih in svetih

opravilih, koje naroča opravljati večkrat v letu, ter je še posebej vpeljala „spomin vernih duš“, da bi nas vsako leto na rajne opominjala, ter k usmiljenju do njih nagibala. O kolika je pač ljubezen svete katoliške cerkve do svojih otrok, kojih se še po smrti tako skrbno spominja! Lepo piše sv. Bonaventura, ki veli: *Veliko in hudo je uboštvo vernih duš v vicah; berači so in vendar jim je beračiti prepovedano, razun kar jim cerkev naberači.* Sveta cerkev je ona namestnica božja, po kateri nas verne duše iz večnosti pomoči prosijo in nam po njej kličejo z besedami, katere se molijo pri mrtvaških opravilih rekoč: *Iz globočine vpijem k tebi, o Gospod! Gospod! slušaj moj glas! (Ps. 129, 1. 2.)*

Duše rajnih pa nas kličejo na pomoč tudi po grobeh, v kojih ostanki njihovih teles počivajo. Tako beremo v bukvah Sirahovih (49, 18), da so kosti egiptovskega Jožefa imele moč prerokovati: „njegove kosti so bile shranjene in so po njegovi smrti prerokovale“. Kakor so pa takrat ljudje obiskovali ostanke Jožefove, da bi poslušali njih prerokovanja, ravno tako tudi nas danes sveta cerkev pelje na tihi kraj počivališča, na blagoslovljeni mirodvor, k mirnim grobom rajnih, da bi tudi mi poslušali, kaj da nam prerokujejo trohneče kosti zamrlih bratov. Na skrivnosten način govorijo k nam iz globočine groba; kličejo nas na pomoč po znamenju sv. križa, katero je na njihovem grobu vsajeno in katero nam naznanja, da tukaj počiva naš brat v Kristusu, kojemu smo zavoljo Jezusa pomagati dolžni; pomoči nas prosijo po napisih, koje beremo na grobnih spomenikih: „Bog jim daj večni mir in pokoj!“ Da, trohneči ostanke rajnih govorijo nam na sree, ter nas spominjajo hudega trpljenja vernih duš v vicah. A ne le njihovi telesni ostanke, nego tudi duh, ki je nekdanj v njih prebival, nam iz večnosti kliče, ter veli, da tudi telo v grobu pokoja imelo ne bo, dokler duša za grehe ni zadostila. Kajti tako govori v svetem pismu psalmist v imenu rajnih: *Ni ga miru v mojih kostéh zavoljo mojih grehov.* (Ps. 37, 4.) Še določneje nam to spričuje prerok Ecehijel. Ogledoval si je nekega dné na velikem polju mrtvaške kosti umorjenih Izraelcev „in duh je šel vanje, in so oživele in stopile na svoje noge ter so govorile rekoč: *Naše kosti so se usušile, naše upanje je zginilo in odrezani smo.*“ (Eceh. 37, 10. 11.) Glejte, dragi moji! Ravno tako bodo danes, ko pridemo na pokopališče, duše rajnih, kojih trupla ondi počivajo, po svojih telesnih ostankih k nam klicale: „Nobene tolažbe nimamo, ne upanja drugod pomoči zadobiti, razven pri vas na zemlji; zatorej usmilite se nas!“ O le slusajmo njih tužne prošnje: Tu kliče rajni oče na pomoč svoje otroke

proseč jih, naj se ga usmilijo zavoljo dobrot, koje jim je skazoval v življenju; tam stoka trohneča mati, opominjajoča otroke svoje, naj ji vrnejo veliko materinsko ljubezen; pokojni mož prosi še živečo ženo usmiljenja; sestra se obrača do svojega brata, prijatelj do svojega prijatelja proseč pomoči, in oh! tam iz onega groba slišim še poseben glas, tam kliče nekdo tebe na pomoč, ki je v življenju s teboj grešil, ter ti pravi, da ravno zavoljo onih pregreh, koje je s teboj doprinašal in katere so mu sicer bile pri spovedi odpuščene, trpi v čistilišču. In zapuščene duše, ki na celem svetu nimajo nikoga, ki bi se jih spominjal, prosijo nas vse, naj jim iz krščanske ljubezni pomagamo. Tako nam danes kličejo grobovi, ter nas spominjajo rajnih in mi naj bi odgovorili ter jim pomagali.

II. Ker nas rajni iz večnosti tako milo in tožno pomoči prosijo, jim pač svojega usmiljenja ne smemo odreči. Pomagali pa naj bi jim z molitvijo in z dobrimi deli. Molitev tedaj in dobra dela so prvi odgovor na tužne prošnje vernih duš. Rajnim pomagati je tako sveta dolžnost katol. kristijana, da po besedah sv. Hugona tisti po tem življenju nobene tolažbe ne bo imel, ki si ne prizadeva rajnim pomagati. Ne opuščajmo tedaj, dragi moji! te svete dolžnosti, ter prosimo trpečim dušam v vicaš vsaki dan usmiljenja božjega, da bodo njihove muke, če tudi časne, končane, vsaj z vsakim dnevom zmanjšane, kajti sv. Epifanij piše: *Molitve rajnim veliko pomagajo.*

Molitev pa naj spremljajo dobra dela. Mi naj bi v njihovem imenu delili miloščino, ter njim darovali sv. poste in spokorna dela, koja opravljamo. Mi naj bi vernim dušam pomagali s tem, da se zatajujemo mesto njih, da križe in bridkosti svojega stanu iz ljubezni do njih voljno prenašamo. Razun tega pa naj gasimo pekoči plamen, ki jih muči, z večkratnim vrednim prejemom sv. zakramentov, koje v njihovem imenu prejemamo, ter naj krajšamo njihove kazni z odpustki, koje naj zanje pridobivamo. Molitve in pobožne vaje, koje v imenu vernih duš opravljamo, imajo pri Bogu isto vrednost, kakor da bi jih bile one same opravljale, ter jim morejo olajšavo ali celo rešenje iz žalostnih temnic sprositi. *Priprošnje živih*, pravi sv. Tomaž, *pomagajo onim, ki v vicaš zaprti ječijo, ker mi s svojimi dobrimi deli na zemlji za nje zadostujemo.* Tako tedaj moremo mi rajnim pomagati, tako jim v večnost tolažbo pošiljati, ter jim svojo usmiljenost in dolžno ljubezen skazovati.

Toda vprašaj se, kristijan moj! si li do sedaj svojim rajnim tako usmiljenje skazoval? si jim povračeval ljubezen, s koje so te na zemlji ljubili, in če tega nisi storil, dokler so živeli, ne zabí storiti po

njihovi smrti. Ne rosi njihovega groba le s solzami, nego tudi z molitvami in dobrimi deli, ki so njih edina tolažba in pomoč. Posnemaj one svetnike in svetnice božje, ki so vsa svoja dobra dela darovale potrebnim dušam v vicah, kakor to beremo o sv. vdovi Brigiti, sv. Katarini iz Bologne in o sv. devici Jederti, katera sama o sebi takole piše: Vsa dobra dela, koja je Bog kedaj po meni storil, darovala sem vernim dušam.“ Tako, dragi moji! darujmo tudi mi vsa dobra dela in molitve svoje vernim dušam, to jim bo velika pomoč in sladka tolažba.

Ker so pa naše molitve le slabe in naša dobra dela večidel pomanjkljiva, pripravil je usmiljeni Bog še eno pomoč vernim dušam; ta prečudežna in najboljša pomoč je daritev sv. maše. O, koliko moč ima sv. maša spokorne duše rešiti njihovih muk! Kajti sv. maša je po besedah učenega jezuita Petra Pinomonti opravilo toli sveto in imenitno, da zemlja svetejšega in nebo imenitnejšega nima. *Daritev sv. maše je spravna daritev, po kateri se Gospod potolaži, milost pokore deli, ter velike pregrehe in strasti odpuščajo*, trdijo očetje Tridentinskega zbora. Sv. maša je daritev iz Jezusove rešnje Krvi pripravljena, ki čisti vse naše grehe. In ta najsvetejša rešnja Kri kaplja iz rok duhovnikovih naravnost na verne duše v vicah, jim donaša krepčilo, jih čisti pregrešnih madežev, gasi pekoči plamen, ter jih spravlja z Bogom, ki jih sprejema v nebesa. In verjetno je, kar neki pobožni učenjak trdi: „Upam, pravi, da se po vsaki sveti maši veliko duš sprejema v nebesa.“ Ravno isto trdi sv. Jeronim, ki še pristavlja, da ona duša, za koju duhovnik darujejo, dokler sveta maša traja, nobenih bolečin ne občuti. O, koliko tolažbo in pomoč moremo vernim dušam donášati po daritvi sv. maše! Zato pa tudi sv. pismo, ko pripoveduje, kako je Juda Makabejec 12.000 drahem srebra nabral, ter v Jeruzalem poslal, da bi se tam za rajne opravljale daritve, pomenljivo dostavlja: *Sveta in dobra je misel, moliti za mrtve, da bi bili grehov rešeni.* (II. Makab. 12, 46.)

Bodite torej potolažene, verne duše naših rajnih bratov in sester, še danes se bodo naše molitve in zasluženja naših dobrih del za vas vzdigovale proti nebesom, ter vam donášale pomoč, jutri pa hočemo med daritvijo sv. maše sv. rešnjo Kri na vas rositi, da vas odkupimo iz žalostne ječe, ter da srečno pridete v zaželeno večno domovino sv. nebes. Amen.

J. Rotner.

Tanova 1893.

Tirnan 1895.

Zahvalna nedelja.**I. Čveterni nagib naše hvaležnosti.**

Hvalite Gospoda, ker je dober.

Ps. 135, 1.

Sveta katoliška cerkev je naša dobra mati, katera ne skrbi le za to, da bi bili mi njeni otroci po smrti srečni v nebeškem veselju, ona želi tudi in skrbi za to, da bi bili srečni že tukaj na zemlji. Ko je v spomladi zapustil sneg naše livade in so pridni ratarji vsaj deloma obdelali svoje polje, nas je cerkev opominjala ob procesijah na sv. Marka dan in križev teden, naj v pobožnih skupnih molitvah prosimo nebeškega Očeta, naj bi letošnje leto blagoslovil setev in sadeže ter je varoval vsake nesreče. In še med letom je izražala to materino skrb (n. pr. po škofovem naročilu se je pri sv. maši molilo za odvrnenje hude ure in nevihte; ko se je bližala nevarnost, je zvon k molitvi opominjal itd.). Zdaj pa, ko so poljski pridelki že večinoma pospravljeni, in če je še kaj zunaj, ne bo več kaj prida rastlo in že lahko sprevidi vsak gospodar, koliko je letos pridelal, — zdaj ob koncu leta nas pa opomni, kaj se spodobi dobrim, tako obilno obdarovanim otrokom, da naj se namreč iz globočine svojega srca predobrotljivemu Očetu nebeškemu za vse v preteklem letu prejete dobrote zahvalijo. In toliko jej je do tega, da duhovne opominja, naj bi nikar ne pozabili današnjo nedeljo o hvaležnosti govoriti svojim poslušalcem. Tudi mene veže to naročilo, in zato se ne bodem ravnal kakor navadno po nedeljskem evangeliju, marveč bom nekoliko besedi spregovoril o hvaležnosti in opominjal ne-le poljedelcev, marveč vse poslušalce, kateregakoli stanú, ker vsi smo sprejemali ves čas svojega življenja in še posebej v preteklem letu brez števila dobrot na duši in na telesu ali naravnost iz nebes ali pa po dobrih ljudéh, naj bi bili torej tudi prav vsi hvaležni za prav vse dobrote. V ta namen vam hočem navesti nekoliko vzrokov, za kaj moramo biti Bogu hvaležni.

Vzrokov in nagibov, ki nas priganjajo k hvaležnosti do Boga, je mnogo; najlepše se mi zdi, da so ti razlogi razvrščeni in našteti v začetku prefacije pri sv. maši, ko mašnik moli ali poje: *vere dignum et justum est, aequum et salutare tibi semper et ubique gratias agere. — Zares, vredno in pravično je, prav in zveličalno je zmiraj in povsod te zahvaljevati.*

1. Najprej torej rečem z mašnikom: *vredno je*, da smo Bogu hvaležni. Naša hvaležnost namreč se mora ravnati po tem, k d o j e o n i, kateri nam dobrote deli, in pa po tem, koliko in kakošnih dobrot nam deli. Dobrotnik naš je najviksi in najmogočniši Gospod, v čigar rokah je vse, torej tudi naša osoda. In takega veličastnega Gospoda ponižno zahvaliti bi se ubogemu človeku še vredno ne zdelo? In če še pomislimo, da ta naš veličastni Gospod nebes in zemlje nam iz gole ljubezni in usmiljenja dobrote deli, da nismo zaslužili njegovih milosti, marveč le njegovih kazni, potem pač ne bomo premišljevali, je-li vredno ali ne, da se mu zahvalimo! Da, čem večji in boljši je dobrotnik, tem grša nehvaležnost.

Kaj pa še-le, če se ozremo na število in velikost njegovih darov, s katerimi nas obsipa dan na dan, s katerimi nas je posebej obsipal v preteklem letu! Ali hočete, da vam naštejemo vse te dobrote? Rad bi jih, ko bi jih le mogel. Noben še tako spreten govornik jih ni vstanu dopovedati, noben še tako spreten računar jih ne more prešteti. Z aposteljnomo Pavlom te vprašam: *Kaj pa imaš, da bi ne bil prejel od Boga?* (I. Kor. 4, 7.) Odgovor je kratek in se pové z eno besedico: *n i č e s a r!* Vse, prav vse, kar smo in kar imamo, vsi skupaj in vsak posebej — vse imamo od Boga. In to vse ni malo, je neizmerno, nedopovedljivo veliko veliko. Četudi nisi možen vseh dobrot, ki si jih že prejel od Boga, do konca naštetih, bode vendar dobro, da jih vsaj p r i č n e š večkrat sam sebi naštevati: pojdi v bolnišnice in tam boš spoznal, koliko je vredno tvoje zdravje; poglej ubozega slepca in vedel boš, koliko je vredno tvoje bistro oko; oglej si gluhomutca, in znal boš ceniti svoj posluš in neprecenljivi dar govorjenja; obišči one siromake brez rók in nóg in uči se ceniti svoje zdrave ude; pojdi v blaznico in miluj one nesrečne, ki nimajo zdravega uma, sam pa spoznaj, kolika dobrota je bister um; obišči one bebbe in tópe ljudi, ki se vedejo tako mrzlo, kakor bi ne imeli nikakoršnega čutila, in spoznaj, kolik dar je tvoje rahločutno sree itd. Ob drugi priliki se vsedi in z roko pokrij čelo in začni premišljevat, koliko dobrot ti je ljubi Bog že skazal po sveti katoliški cerkvi, pri spovedi, pri sv. obhajilu itd.

In posebej danes nategni svoj spomin in premisli, koliko dobrega ti je skazal nebeški Oče v preteklem letu: drugi so bili bolni — ti zdrav, mnogi vrstniki so umrli, — ti še živiš, mnoge je nesreča zadela, — ti sibil obvarovan, mnogi se nimajo kam dejati, — ti si pre-skrbljen itd.

Kakor sem rekel, do konca ne bodeš nikdar prišel, a vendar bodeš ob tem kmalo spoznal, da je res vredno — vere dignum est: Boga iz globočine svojega srca zahvaliti.

2. Nadalje je rečeno: *justum est* — pravično je. Stroga pravica namreč zahteva povsod: „kolikor jaz tebi, toliko ti meni!“ Ako pa dolžnik ne more poravnati vsega dolga, storiti mora, kolikor je v njegovi moči. Stroga pravica bi torej tudi zahtevala, da bi mi Bogu natanko povrnili vse njegove dari; ker nam pa tega nikakor ni mogoče, dolžni smo storiti vsaj toliko, kolikor je mogoče: za h v a l a — to je plačilo revežev! Hvaležnost je torej d o l ž n o s t — dolžnost, katero je Bog že po naravi zapisal v človeško srce, pa jo tudi še v svojem razodenju večkrat povdarjal.

a) Pri vseh narodih brez razločka vere ali olike nahajamo spoznanje, da mora človek hvaležen biti za prejete dobrote. Vse bogoslužne knjige starih paganov velevajo daritve zahvalne in obetajo darilecu naklonjenost bogov. Modrijan Seneka piše veliko o hvaležnosti in Ciceron jo naravnost imenuje največjo čednost, celó mater družih čednosti. „Kaj je otroška ljubezen — tako vpraša — drugoga, nego hvaležnostno čutilo do starišev? — Kateri so dobri, v vojski in miru za domovino zaslužni meščani, če ne oni, kateri se spominjajo dobrot svoje domovine? Kakošno zanimanje more imeti še življenje, ako prenehajo prijateljstva? Katero prijateljstvo pa more obstati med nehvaležnimi ljudmi?“ To dolžnost spoznajo še zdaj vsi paganski narodi; naj so še na tako nizki stopinji olike, vendar imajo to prepričanje, da je treba hvaležnost skazovati božanstvu in dobrotnim ljudem. — Kakor pa pagani hvalijo hvaležnost, enako zametujejo nehvaležnost. Seneka pravi, da je nehvaležnost največje zločinstvo; Aristotelj pa méni, da se je s tem vse zaničevanje navalilo na človeka, ako se o njem le to pové, da je nehvaležen. To prepričanje se je posebno pretresljivo pokazalo pri Cezarjevem umoru. Dokler so Cezarja napadali le taki, katere je poznal za nasprotnike, je neki mirno pričakoval smrtnega udarca. Ko je pa zagledal med morilci tudi Bruta, kateremu je bil skazal brez števila dobrot, zgrozilo se mu je srce; razburjen zaradi sramotne nehvaležnosti je milo vskliknil: „Καὶ σὺ τέκνον! — Tudi ti, moj sin!“ in zakril je svoj obraz, da bi dalje ne gledal take nesramnosti.

b) Ako so pa že pagani po svojem natornem razumu spoznali, da je hvaležnost človekova dolžnost, koliko bolj moramo mi katoliški kristijani to spoznati, ko nam sije solnce božjega razodenja. Sveto pismo stare zaveze nas brezštevilmokrat opominja k hvaležnosti. Jezus

Kristus je to čednost učil z besedo in z izgledom. Ker je od onih desetero móž, katere je bil ozdravil gobove bolezní, le eden prišel se mu zahvalit, se je britko pritožil zoper one, katerim se ni vredno zdelo, da bi se bili prišli mu zahvalit. Kolikorkrat je Jezus pričel ali skončal kako veliko delo, zahvalil je nebeškega Očeta. In izgled svojega božjega učenika so posnemali tudi aposteljni. Sami so spolnovali to dolžnost proti Bogu in milosrčnim ljudem ter so tudi vernike nujno opominjali, naj jo zvesto spolnjujejo. Tako piše sveti apostol Pavel Efežanom (5, 20.): *Božite napolnjeni s sv. Duhom . . . in dajajte vselej zahvalo za vse Bogu in Očetu v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa.* Tesaloničane (1, 5. 8.) pa opominja isti apostelj: *V vseh rečeh se zahvalite, zakaj to je volja božja v Kristusu Jezusu do vas vseh.* In enako so učili in ravnali v vseh časih vsi pravi služabniki Božji. Zahvala za prejete dobrote je torej dolžnost zapisana v naša srca, strogo priporočena po Jezusu in vseh njegovih namestnikih — pravica ali dolžnost torej zahteva, da smo hvaležni.

3. V tretje pravi mašnik v prefaciji: *aequum est*, t. j. *prav ali pristojno je.* Hvaležnost namreč se sme prištevati med najlepše čednosti, ker ona, kjer se prikaže, ni nikdar sama, marveč vselej ima za spremljevalki dve plemeniti tovarišici prelepi krščanski čednosti: ljubezen in ponižnost. Kajti kdor je Bogu in ljudem hvaležen za prejete dobrote, s tem pokaže svojo najodkritosrčnišo ljubezen. In ni mar krščanska ljubezen biser med čednostmi? Ne pravi li sv. Pavel o ljubezni, da je večja nego oni dve božji čednosti in da je polnost postave? — Kdor je Bogu in ljudem hvaležen za prejete dobrote, ta kaže tudi pravo ponižnost, ker s tem razodeva svojo odvisnost od Boga in ljudi. In ni li ravno ponižnost najlepši kras pravega učenca onega učenika, ki je rekel: *Od mene se učite, ker sem krotak in od srca ponižen.* (Mat. 11, 29.) Ker hvaležni kristijan izvršuje dve najlepši čednosti, zato je tudi Bogu posebno dopadljiv, kakor zatrjuje sv. Janez Krizostom s temi-le besedami: *Nič Boga tako zelo ne razveseljuje, kakor če je kdo hvaležen.*

Ako pa hvaležnost prihaja iz ljubezni in ponižnosti in je tako poveljučana v teh dveh prvih čednostih, je iz tega že samo ob sebi razvidno, da nasprotno nehvaležnost prihaja iz ljubezni praznega in prevzetnega srca. Kdor namreč *ni* hvaležen Bogu in dobrotnim ljudem, ta zaničuje sprejete dobrote kot malovredne, ali pa jih smatra za dolžnost — v obojnem slučaju kaže divje, ljubezni prazno in prevzetno srce, katero je Bogu in ljudem zoprno. Saj še divje živali krotimo in privabimo s tem, da jim kaj dobrega dajemo, in če divja

zver človeka-dobrotnika ljubi iz hvaležnosti : ali ni torej človek katoličan ako je Bogu in dobrim ljudem nehvaležen, grši, nego brezpametna žival! Zato se Gospod milo pritožuje po preroku Izaiju : *Poslušajte, nebesa in zemlja, vleci na ušesa : Otroke sem si zredil in povikšal, oni pa so me zaničevali. Vol pozna svojega gospodarja, in osel jasli svojega gospoda; Izrael pa mene ne pozna in moje ljudstvo ne razume.* O gotovo : *aequum est* — *spodobno in primerno je*, da smo hvaležni vsaki čas, posebej pa še ob koncu leta za vse breštne dobre.

4. Zadnja beseda o zahvali v prefaciji pa se glasi : *salutare est* — t. j. *zveličalno*, koristno nam je, ako smo hvaležni. To že lahko vsakdo sam po sebi razsodi. Ako si kdaj komu kaj dobrega storil, pričakuješ, da se ti zahvali, in če vidiš, da ti je res iz srca hvaležen, mu boš v drugič še rajše storil kaj dobrega, zato je nastal že lep pregovor : „Zahvala je nova prošnja.“ Nasproti pa boš nehvaležniku v kratkem odtegnil svojo roko. Glej, predragi, tako mislijo in ravnaajo tudi tvoji dobitniki; tako ravna tudi Bog s teboj. Hvaležnost — tako pripomni sveti Janez Krizostom, *izživa radodarnost božjo*. (Hom. in s. Pascha). *Ako se za prejeto zahvaljujemo in Gospoda pripoznamo kot dobitnika, nam deli obilnejše svoje dari*. (Hom. 18. in gen. n. 4); nasproti pa, *ako se ne zahvališ* (moj kristijan), tako pristavi sv. Avguštin, *ne boš obdarovan z darovi, . . . in zgubiš še one, katere imaš*. Hvaležnost je torej izvrsten in potreben pomoček, s katerim se človek pri Bogu in pri ljudeh vrednega stori novih darov in dobrot. Pomoči božje in podpore dobrih ljudi smo pa vsi tako zelo potrebni; zato pravi pregovor, da svet visi na dobrotah, in res naša časna in večna sreča preneha v tem trenutku, ako nam ljubi Bog odtegne svojo predobrotljivo očetovsko roko. Da, da : *salutare est* — *zveličalno* in koristno nam je, da Boga zahvaljujemo dan na dan, osobito pa še zdaj ob koncu leta.

Pa še neki drugi vzrok imam, da imenujem hvaležnost — *zveličalno*. Poprej sem namreč imenoval le dve krščanski čednosti — ljubezen in ponižnost, ker ste podlaga hvaležnosti. Toda nisem še zadosti povedal, še več moram reči : hvaležnost ima vse čednosti v sebi; vse, kar katekizem zahteva od vas, se dá v kratkem posneti s prelepo besedo „hvaležnost!“ Človek, kateri je v resnici hvaležen, je veren, kajti nevera ali pa krivoverstvo je najgrša nehvaležnost do Boga, ki je sam učil človeštvo, in svojega lastnega Sina poslal na svet, da nam je prinesel resnico in vstanovil sv. cerkev, katera jo nezmotljivo hrani do konca dni; človek, kateri je resnično hvaležen, se varuje greha, saj vé, da vsak greh je najgrša nehvaležnost do

neskončno dobrotljivega Boga; kdor je istinito hvaležen, se prizadeva za vse dobro, ker je prepričan, da mu je Bog zato dal vse njegove dušne in telesne moči, da jih prav rabi v božjo čast in svoje zveličanje, — ker hvaležno spozna, da tudi vse druge stvari na svetu je Bog zaradi njega vstvaril, pa le zato, da bi jih vsikdar prav rabil ne v pogubljenje, marveč v časno in večno srečo itd. Nihče ne more več dvomiti, da je res *salutare* — *zveličalno* in *prekoristno*, če smo Bogu iz srca hvaležni sicer ves čas svojega življenja, posebej pa danes, ko nas k temu tako lepo vabi naša predobrotljiva mati — sveta cerkev.

Ker smo torej prepričani, kako lepa, pristojna, koristna in neizogibna dolžnost nam je hvaležnost: izvršujemo tudi vselej dostojno to dolžnost. Zahvaljimo predobrotljivega Boga v molitvah, posebno pri sv. maši; pred vsem pa mu bodimo hvaležni s tem, da se greha varujemo, dobro delamo in prav obračamo njegove dari; kajti če bomo tukaj na zemlji v njegovo slavo obračali njegove časne dari, nas boče ob smrti tamkaj z večnimi razveselil. Amen.

2. Vera: nebeška svetilnica.

Vaše ledje naj bo prepasano, in svetilnice goreče v vaših rokah.

Luk. 12, 35.

A. 1. Bog je hotel svoje ljudstvo rešiti iz Egipta in peljati skoz puščavo v obljubljeni deželo. Vsi judje so morali v oni noči jesti jagnje, in po večerji biti pripravljene na izhod, kakor jim je Bog sam to naročil, govoreč: „Tako ga pa jejte: Svoja ledja prepašite, in črevlje imejte na nogah, in držite palice v rokah, in hitro jejte; ker je Fase (to je memohod Gospodov.)“ (II. Mojz. 12, 11.)

2. Ljubi Jezus, Sin božji, tudi nas hoče iz te solzne doline skoz puščavo zemeljskega življenja prepeljati v obljubljeni deželo večne radosti. Zato nas pa tudi on prelepo opominja, naj bi za nebesa skrbeli, naj bi kakor nebeški popotniki bili vedno pripravljene na odhod, in s saboj vzeli le to, kar je popotniku najpotrebnejše. Jezus nas namreč tako le opominja: *Vaše ledje naj bo prepasano, in svetilnice goreče v vaših rokah.* (Luk. 12, 35). To se reče: Ne zakopljite se v posvetne skrbi pregloboko, temveč skrbite samo za potrebno, in oskrbite si za to nebeško hojo goreče svetilnice: živo vero.

3. Nekateri ljudje bi radi brez sv. vere šli v nebesa, zato jo zanemarjajo, zaničujejo, ugasujejo pri sebi in drugih. Kakor je popotniku v temni noči skoz goščavo treba luči, tako je nam na stezi nebeški neobhodno potrebna goreča svetilnica sv. vere, ker le ona nas v nebesa pelja, ako je vera: 1. prava, 2. živa. —

B. 1. Različne so rožice po zemlji, mnogotera so kraljestva na svetu, tako mnogobrojne skoro so tudi vere. Vendar a) ni vsaka vera prava, tvoja pamet te to uči. Sicer malopridni ljudje govorijo: Vse eno je, ali si turk, ali pagan, ali luteran ali pa katoličan. Tedaj pa mora tudi vse eno biti rudeče, črno, belo, modro, — razloček med grehom in čednostjo sam po sebi zgine. Zakaj je Sin božji prišel z nebes, ustanovil sv. cerkev, trpel in umrl? Čemu misijonarji toliko truda trpijo? Čemu so svetniki tako grozne muke prebili? b) Prava vera je le tista, katero je Jezus, Sin božji, prinesel, učil, svoji cerkvi izročil: Jezusova vera namreč. Srečen, kdor jo ima, ker: „Kdor veruje in bo krščen, bo zveličan.“ (Mark. 16, 16). Naj bi vsi ljudje to vero dobili, zato je Jezus svoje apostole razposlal križem sveta, govoreč: „Idite, in učite vse narode, in krščujte jih v imenu Boga Očeta, in Sina, in sv. Duha. Učite jih vse spolnovati, karkoli sem zapovedal.“ (Mat. 28, 19 — 20.) Le Jezusova vera je prava! Prelepo uči to sv. apostol Pavel, govoreč: „Nekateri vas motijo, in hočejo prevreči evangelijski Kristusa. Pa ko bi tudi mi, ali angelj z nebes vam drugače oznanoval, kakor smo vam oznanovali, bodi zavržen.“ (Gal. 1, 7 — 8.) Ali pomislimo današnji sv. evangelijski Farizeji in Herodijani stojijo pred Jezusom, skušajo ga, vloviti ga hočejo, pa so se sami zamotali, in vlovili: nehoté spoznavajo Jezusa za pravega „Učenika“ in njegov nauk za edino resničen, ker rekli so, in ga nagovorili: „Učenik! vemo, da si resničen, in pot božjo po resnici učiš.“ (Mat. 22, 16.) Ti, o Jezus, si resničen, tvoja vera je edino prava — vse drugo je laž in goljufija! Kdor hoče po stezi božji hoditi, in dospeti do večnega Boga skozi temo in velike nevarnosti tega življenja, mora s seboj nositi svetilnico prave Jezusove vere; brez te vere ni mogoče najti Boga — že sv. apostol Pavel trdi, govoreč: „Brez vere pa je nemogoče dopasti Bogu.“ (Hebr. 11, 6.) Ravno zato nas Jezus tako milo za pravo vero vnema, govoreč: *Vaše ledje naj bo prepasano, in svetilnice goreče v vaših rokah.* Pa nam ob enem tudi kaže še drugo lastnost zveličalne vere — da mora biti:

2. Živa vera — ali goreča. Svetilnica nam le tedaj v temni noči službo opravlja, če je goreča, drugače ti malo hasni, akoravno

ima olje, nitko, pa špalice nimaš, da bi jo prižgal. Tako le tudi živa, goreča vera nam razsvetljuje nebeško stezo. — α) Tam zvonaj stoji drevo, vrh in veje so suhe. Ali bo še kedaj zopet zeleno, ali sad rodilo? Ne! Zakaj pa ne? Zato, ker ima mrtvo korenino. Ako v našem srcu korenina sv. vere več ne živi, ne more nič več ne dobra misel prizeleneti, ne pobožna želja pricvesti, ne zveličanski sad dozoriti — dobrih del. Kjer žive vere ni, tam se večna smrt rodi, ali se začne večno pogubljenje. Čujte, kako sv. apostol Jakob to razlaga. *Kaj pomaga, moji bratje! če kdo pravi, da ima vero, del pa nima? Ali ga bo vera mogla zveličati?* (Jak. 2, 14.) Hočeš pa vedeti, nečimerni človek, da je vera brez del mrtva? (v. 20.) *Kakor je namreč telo brez duše mrtvo, tako je tudi vera brez del mrtva.* (v. 26.)

Ti pa praviš: Imam svojo vero, živim, kakor čem. Kaj pa ti tvoja mrtva vera hasne? Če pa ne greš v cerkev, živiš brez svetih zakramentov, maše, pridige, ne poznaš miloščine, ne molitve. Živa vera se: β. skaže v dobrih delih. Tako je zgled današnji godovnjak, sv. Leonard; živa vera v srcu se je v delih kazala, ne samo pri molitvi . . . še bolj v miloščini, do jetnikov posebno usmiljen. Tako moramo tudi mi po veri živeti, delati. . . . Moramo biti: usmiljeni. *Blagor usmiljenim, ker bodo usmiljenje dosegli.* — Nedolžno živeti: *Blagor jim, ki so čistega srca, ker oni bodo Boga gledali.* — Trezno živeti: *Kakor po dnevi pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti.* — (Rim. 13, 13). Posebno pa je treba živeti: goreče za Boga in nebesa: *Vaše ledje naj bo prepasano, in svetilnice goreče v vaših rokah.*

γ) Nič pa bi nam ne koristila naša vera, naj bi bila še tako živa, ako bi ne bila stanovitna. Glavna reč je, da bode takrat vse pripravljeno, vse v redu, kadar pridemo na odgovor. Ravno to je še posebno hotel zatrditi sv. apostol, ko je zapisal: *Vaše ledje naj bo prepasano in svetilnice goreče v vaših rokah.*

δ. Desetere device — pametne . . . nespametne brez svetilnice, brez olja. Nebeški ženin jih ni sprejel. (Mat. 25.) Ljubi moji poslušalci, mladeniči in device, nebeško svetilnico vam dam danes v roko: sv. vero. Sprejmite jo, hranite jo gorečo, ne dajte si je ugasniti, živa vera naj gori v naših srcih; srečno bomo prebavili vso grešno temoto, hrabro se bomo izogibali vsake nevarnosti. In ko bomo tudi mi potrkali na nebeška vrata, nas bo ljubi Jezus, naš nebeški Ženin, veselo sprejel k večni gostiji. Amen.

Simon Gaberc,

Triindvajseta nedelja po binkoštih.

I. Krvotočna žena po čudežu ozdravljena — kaj nas uči?

Zaupaj, hči! tvoja vera te je ozdravila. In žena je bila zdrava od tiste ure. Mat. 9, 22.

Življenje našega Gospoda Jezusa Kristusa na zemlji je polno čudežnih dejanj, s katerimi je potrjeval pri ljudeh vero v svoje sv. nauke. Tudi denašnji evangelijski odlomek nam pripoveduje o dveh imenitnih čudežih, ki nam pričata o Jezusovi božji natori, njegovi vsemogočnosti in dobrotljivosti. Poglavitni čudež je ta, da je Jezus oživil dvanajstletno hčerko predstojnika Jajra; na prošnjo žalostnega očeta je šel v hišo ter dotaknivši se z roko mrtve deklice jo je poklical v življenje. Ta čudež bi nam dal dovolj gradiva za premišljevanje, vendar pa hočemo danes svojo pozornost obrniti na drugi čudež, katerega je pri isti priliki storil Zveličar, ko je sredi množice, ki se je krog njega gnjetla, ozdravil ženo, že dvanajst let na krvotoku bolno. Sv. evangelisti nam popisujejo to čudežno ozdravljenje s temi-le besedami: Žena, ki je trpela na krvotoku dvanajst let, ter mnogo poskusila pri mnogih zdravnikih in je vse svoje premoženje izdala, ne da bi se jej bilo kaj zboljšalo, ampak se je še slabše počutila; ko je slišala o Jezusu, prišla je od zadej med množico ter se dotaknila njegovega oblačila; rekla je namreč: ako se bom le oblačila njegovega dotaknila, bom zdrava. In pristopivša zadej, se je dotaknila roba njegove obleke, in v hipu se jej je ustavil krvotok. — In Jezus je rekel: „Kdo se me je dotaknil?“ Ko so pa vsi trdili, da ne, je rekel Peter in oni, ki so bili z njim: Učenik, množica se gnjete in tlačite, in ti praviš: kdo se me je dotaknil? Jezus pa je rekel: „Nekdo se me je dotaknil; zakaj vem, da je šla moč iz mene.“ Videč torej žena, da ni ostala skrita, pristopila je tresoč se, pokleknila pred njegove noge ter pred vsem ljudstvom povedala, zakaj se ga je dotaknila in kako je v hipu ozdravela. On pa jej je rekel: „Zaupaj, hči! tvoja vera te je ozdravila; pojdi v miru.“ — Tako nam popisujejo evangelisti to čudno ozdravljenje.

Predragi v Gospodu! to pa nam ne sme zadostovati, vedeti namreč, da in kako je Jezus čudež storil, marveč moramo iz tega dejanja tudi povzeti sebi koristne nauke; zakaj, kakor pravi sv. Gregor, naš Gospod in Zveličar nas uči sedaj z besedami, sedaj z dejanji; njegova dejanja sama namreč so zapovedi; ako molče kaj stori, nas uči, kaj in kako je nam ravnati. Zato tudi hočemo mi danes iz

te čudežne dogodbe povzeti nekatere koristne nauke, da se po njih ravnamo v svojem življenju. V imenu Jezusa in Marije!

1. Žena, o kateri govori sv. evangelijski, je trpela hudo bolezen, krvotok, dolgo časa, dvanajst let. Poiskala je mnogo izkušenih zdravnikov, rabila zdravila, katera so jej dajali, in s tem izdala vse svoje premoženje; vendar pa se jej zdravje ni izboljšalo, marveč shujšalo. Tako namreč je hotel Bog v svoji modrosti zato, da je bila po čudežu ozdravljena od Jezusa Kristusa. — Preljubi v Gospodu! mnogokrat pošilja in dopušča Bog po neskončni svoji previdnosti tudi nam težke in morda dolge telesne boleznine; taka je človekova usoda vsled izvirnega greha. Kaj velja tu storiti? Gotovo je, da moramo bolezen voljno sprejeti iz roke božje kot zaslužen kaznen za storjene grehe, pa tudi kot izvrstno sredstvo, po katerem nas hoče Bog poboljšati in pripeljati v nebesa; zakaj pot križa je navadna pot, ki pelje v sveti raj. Naša dolžnost pa je, da si v bolezni, vsak po svojih močeh, tudi sami pomagamo z naravnimi sredstvi, katere nam je Bog zato dal, da rabimo namreč primerna zdravila po navadnem izreku: „Pomagaj si sam, in pomagal ti bode Bog“ ter po besedah sv. pisma: „*Spoštuj zdravnika zavoljo potrebe.*“ Ni torej prav, ako kdo v bolezni sam sebe zanemarja, ne mara, če tudi bi lahko, poklicati zdravnika, ne rabiti zdravil; zakaj tudi telesno zdravje smo dobili od Boga ter ga moramo po svojih močeh varovati. — Vendar pa ne smemo vsega zaupanja staviti samo v zdravnika in zdravila, marveč moramo pričakovati pomoči od Boga, ki je vstvaril zdravnika in zdravilo in ki sam more resnično pomagati. Zato pa ne ravnajo pametno bolniki, ki sicer po izgledu krvotočne žene poskušajo mnogo zdravnikov in zdravil, vsemogočnega zdravnika, Boga namreč, pa zabijejo ali se ga celó branijo, ker pretečejo tedni in meseci ali tudi leta v bolezni, ne da bi se dal bolnik z Bogom spraviti ali da bi vsaj v molitvi Boga prosil pomoči. Da je krvotočna žena prej znala za Jezusa, ne bila bi izdala vsega premoženja za zdravila, marveč bi bila takoj pri njem iskala in našla pomoč; mi pa, predragi, poznamo Jezusa in njegovo vsemogočnost in dobrotljivost, poznamo mogočnost priprošnje Marije Device in drugih svetnikov, in vendar tako radi zabimo na-nje v svoji potrebi! Res je, čudežev ne smemo zahtevati ne pričakovati, a utehe in pomoči iskati pri Bogu in svetnikih je naša dolžnost! — Ako pa smo v bolezni vse storili, kar je bilo v naši moči, in nam Bog vendar ne dá ljubelega zdravja, moramo se vdati v voljo božjo in kakor pobožni Job potrpežljivo prenašati bolezen vedno govoreč:

„Bog je dal, Bog je vzela; njegovo ime bodi česčeno!“ Ako pa je volja božja, pride čas, ko se nam bo vrnilo ljubo zdravje, če treba, tudi po čudežu, saj pri Bogu ni nemogoča nobena stvar. Toliko o telesni bolezni.

A veliko važnejšega pomena za nas je duševna bolezen, stan greha. O koliko krščanskih duš trpi na krvotoku zaslepljene in pretirane lastne ljubezni, nerodne mesene poželjivosti, razburjenih strasti, prevzetnosti, jeze, sovraštva, maščevanja in neštevilnih drugih grehov, in trpi morda več nego dvanajst let! Vendar pa ne storé niti enega koraka, da bi se rešile teh tako pogubljevih bolezni. Krvotočna žena je poiskala toliko zdravnikov, toliko zdravil poskusila ter vse svoje premoženje izdala, da bi zopet dobila telesno zdravje; kristijanom pa se ne zdi potrebno, da bi prišli k nebeškemu zdravniku, Jezusu Kristusu, da bi jim ozdravil smrtno bolezen njihove duše! On sam, namreč Jezus Kristus, ima tisto čudodelno moč, ki deli zdravje po grehu bolnim dušam, deli pa jo v zakramentih sv. pokore in sv. obhajla. In koliko stane to zdravilo? Nič, prav nič časnega premoženja ne zahteva za to od nas Kristus; da se le ponižamo, skesano svojih grehov obtožimo, odpuščenja prosimo ter trdno sklenemo ne več grešiti, da s svetim strahom in globoko spoštljivostjo sprejmemo njegovo presveto Telo v podobi kruha — in glejte, duša je ozdravljena in okrepečana! O, kdo se ne bi rad in z veseljem poslužil tega tako lahkega in cenega zdravila za bolno dušo! — Marsikdo, ki si je po grehu nakopal težko bolezen na duši, čuti bolečine, ker ga peče vznemirjena vest, ker ga navdaja strah pred pravično jezo božjo; toda mesto da bi iskal tolažbe in zdravja pri Jezusu Kristusu, kateri edini more grehe odpuščati in dušo po milosti božji ozdraviti in oveseliti, je tako nespameten, da išče zdravja svoji duši pri stvarih, ki mu ga ne morejo dati: v posvetnih veselicah, šumečem plesu, sladkem vinu, veseli družbi itd; pa mesto zdravja dobi še hujšo bolezen, ker pada iz greha v greh, kakor se je krvotočni ženi hujšala bolezen vedno bolj, dokler je iskala pomoči pri posvetnih zdravnikih; še le Jezus Kristus jo je popolnoma ozdravil; tako more tudi dušo po grehu bolno ozdraviti samo Jezus Kristus!

2. Ako pa hočemo, da nas Kristus resnično ozdravi, je najprvo potrebno, da imamo vanj trdno, neomejeno zaupanje, kakoršno je imela bolna žena. Komaj je namreč slišala o Jezusu, njegovi svetosti in čudežih, hiti k njemu vsa polna zaupanja v njegovo moč, in tako veliko je njeno prepričanje o Jezusovi dobrotljivosti in mogočnosti, da se jej ne dozdeva niti potrebno pred njega stopiti in z besedo

prositi pomoči, ampak je prepričana, da dobi zdravje, ako se le dotakne roba njegove obleke od zadej, tako da bi je Zveličar še videl ne; tako trdno je njeno prepričanje, tako globoka njena ponižnost, tako velika njena spoštljivost do Jezusa! Tako se je ta bolnica dotaknila roba obleke Jezusove in v trenutku ozdravela. Ni čudno torej, da je po besedah sv. evang. Lukeža *vsa množica skušala se ga dotakniti, ker je izvirala iz njega moč, in je vse ozdravljala.*

Predragi v Gospodu! mar dandanes nima Jezus več te čudodelne moči, nima več tolike dobrotljivosti v zakramentu presvetega rešnjega Telesa, kjer prebiva v podobi kruha skrit med nami ter se nam daje ne samo dotikati, ampak uživati kot prava jed naših duš? Ali ni on ravno tisti Jezus Kristus, kakor nekdanj kot Bog in človek na zemlji bivajoč? O da, živa vera nam priča, da je v presv. zakramentu ravno tisti Jezus Kristus z enako močjo in dobrotljivostjo, in da tudi tu izvira iz njegovega Telesa ista čudodelna moč, ki ozdravlja bolne duše! In kako je tudi drugače mogoče? Ako je njegova moč ozdravila krvotočno ženo, ki se je dotaknila le roba njegove obleke, kako naj ne ozdravi Jezus duše kristijana, ki sprejme njegovo presv. Telo na svoj jezik in v svoje srce? Saj je ravno v ta namen postavil ta najsvetejši zakrament, da po njem vliva zdravilno moč, tolažbo in radost v krščansko dušo! V podobi kruha se dotakne jezika, da ozdravi tok pregrešnih besedi, se dotakne grla, da zaduši pregrešno poželjivost po jedi in pijači, se dotakne srca, da zmanjša in zatre hudobne misli in želje, ošabnost, jezo, sovraštvo, nečistost in druge strasti. In ako bi se dozdevale komu te bolezni tudi neozdravljive, vendar môči, ki izvira iz Jezusa, se morajo umakniti, zakaj ta moč je moč božja!

In vendar, preljubi mi kristijanje, glejte čudo! Jezus prebiva med nami, njegova moč in dobrotljivost je skrita v najsvetejšem zakramentu — zakaj pa je vendar vzlic temu toliko kristijanov bolnih na duši? Kdo je temu kriv? Kristus gotovo ne, zakaj on je ravno tisti, ki je nekdanj ozdravil bolno ženo, on je, pri katerem tudi dandanes še najde mnogo duš zdravje in moč, tolažbo in veselje. Vzrok torej, da se ta moč ne razodeva vsem, mora biti drugje in tiči v kristijanah samih! Evo vam dokaza! Velike množice ljudstva so hodile nekdanj za Jezusom, mnogo bolnikov je želelo biti od njega ozdravljenih; pa resnično ozdravljeni so bili le tisti, ki so k njemu prišli, da bi se dotaknili vsaj roba njegove obleke ter so to storili z živo vero v njegovo vsemogočnost, s trdnim zaupanjem v njegovo neskončno dobrotljivost, ki so stopili k njemu v globoki ponižnosti in sveti spoštljivosti. Velike množice kristijanov hodijo tudi dandanes po svetu, pa ne hodijo

vsi za Kristusom; med njimi je ogromno število na duši bolnih, smrtno ranjenih, in zakaj jih Jezus ne ozdravi? Zato ne, ker mnogi se še toliko ne potrudijo, da bi se približali kraju, kjer on osebno prebiva noč in dan v hiši božji, kjer deli nam v najsvetejšem zakramentu čudodelno, zdravilno moč za duševne bolezni, zato ker veliki množici kristijanov dandanes ni več mar, da bi pogostoma in vredno ta presveti zakrament prejela. Kje je dandanes tista velika množica kristijanov, ki bi se gnjetla krog altarja, da bi svojega Boga pobožno počastila, vredno sprejemala? Po družih javnih prostorih, gostilnicah, plesiščih, semnjih, tam je navadno gnječa; a cerkve so redkokedaj prenapolnjene, in če je gnječa, je navadno pri cerkvenih vratih, dasi je morda prostor blizo altarja prazen; ob delavnikih pa biva Jezus navadno sam v samotni cerkvi in ni je človeške duše, ki bi ga častila in pomoči prosila! Tako tudi pri sv. obhajilu: o velikonočnem času se še potrudijo kristijani (žalibog, da ne vsi!), da storé, četudi nekoliko prisiljeni, svojo dolžnost, a med letom so pa dokaj redki (posebno možki) pri mizi božji! Ali je potem čudno, da ne morejo ozdraveti od duševnih bolezni, ker se ne zmenijo za edinega zdravnika, ki bi jim mogel pomagati? Drugi pa, ki ga sicer sprejemajo, nimajo one žive vere, ne trdnega zaupanja, ne globoke ponižnosti in svete spoštljivosti do njega, kakoršno je imela krvotočna žena, in zato ne čutijo moči, ki izvira resnično pobožnim dušam iz tega zakramenta. Zato pa jih je, po besedah sv. Pavla, med nami *mnogo bolnih in slabotnih ter jih mnogo spi*, spi namreč pogubonosno spanje mlačnosti in smrtne greha.

3. Krvotočna žena, ki se je skrivaj od zadej dotaknila roba Jezusove obleke, je mislila v svoji priprostosti, da Jezus tega ne bo opazil, ker je bila tolika gnječa krog njega. Toda vsevedni Zveličar, dasi mu Peter in drugi aposteljni zatrjujejo, da ni mogoče vedeti, kdo se ga je med toliko množico dotaknil, hoče vendar, da se očitno pokaže tisti, ki se ga je bil dotaknil in ozdravel; tedaj stopi pred njega ozdravljena žena ter očitno pred vsemi ljudmi spozna, da je bila po čudežu ozdravljena. Zakaj je hotel Jezus, da se razodene ta čudež vsem ljudem, ko je pri drugih svojih čudežih mnogokrat aposteljnem in množici zapovedal, da naj molčé? Hotel je s tem najprvo ozdravljeno ženo in druge ljudi potrditi v veri, da je on pravi vsevedni Bog, kateremu ni bilo skrito, da se ga je bila žena dotaknila in ozdravela. Enako, predragi v Gospodu, je tudi v najsvetejšem zakramentu v podobi kruha skrit pravi živi Bog, ki vse vidi in vse vé ter dobro pozna srca vseh kristijanov, ki pristopijo k mizi božji;

zato pa deli tudi svoje milosti v primeri z živo vero in pobožnostjo kristijanov, da se tudi tu vresničujejo besede: *S kakoršno mero boste merili, s takošno vam bo odmerjeno*. Kako potrebno je torej, da se vestno pripravimo za sv. obhajilo!

Hotel je pa Jezus Kristus s tem tudi nas podučiti, da se ne smemo iz napačnega strahu pred ljudmi sramovati, marveč očitno pa ponižno spoznati, kar je Bog storil nad nami, ne sicer da bi imeli mi kaj časti od tega, marveč zato, da se daje Bogu čast, kateremu edinemu gre vsa čast in hvala.

Žena ta pa se je morda tudi zavoljo tega sramovala očitno izpovedati čudo, ker se je sramovala spoznati pred ljudmi svojo bolezen, češ, da je ne bi kdo zaničeval; zato pa jo je Zveličar prisilil, da je očitno spoznala svojo slabost ter se sama tembolj ponižala, slava božja pa tembolj povikšala. Enako je tudi mej kristijani mnogo takih, ki se iz napačnega strahu sramujejo celó na skrivnem kraju pred namestnikom božjim pri spovedi razkriti smrtne rane svoje duše ter rajše živé morda leta in leta v vedni nevarnosti, da se vekomaj pogubé, kakor da bi si s čisto spovedjo zagotovili vhod v nebesa. Predragi v Gospodu, tu ni strah in sramožljivost na pravem mestu; strah in sram naj vas bode vpričo vsevednega Boga greh storiti, nikar pa ne storjenega greha skesano se spovedati; zakaj kedar greh storimo, izzivljemo jezo božjo, kedar se pa svojih grehov skesano obtožimo, jezo božjo potolažimo. Kdor se pa sedaj sramuje svoj greh razodeti v spovednici, tega bo enkrat isti Zveličar prisilil, da bode moral svoj greh očitno spoznati pred vsemi ljudmi, pa vendar ne bode našel več milosti. Zato proč s praznim strahom in napačno sramožljivostjo pri spovedi, ter ponižno in trdno zaupajoč na božjo usmiljenost odkrimo vse rane svoje duše namestniku nebeškega ranocelnika, Jezusa Kristusa da nam vlije vanje hladilno in zdravilno olje milosti božje, katera edina je pravo zdravje in življenje naše duše!

Preljubi v Gospodu, ti so nekateri nauki, katere lahko posnamemo iz čudnega ozdravljenja krvotočne žene. Skrbimo po izgledu te žene tudi mi pravočasno za svoje telesno zdravje, katero nam je Bog dal, zato da njemu služimo, sicer pa bodimo tudi v bolezni potrpežljivi ter prenašajmo ta križ v pokoro za grehe. Temveč pa skrbimo za zdravje svoje duše s tem, da pogostoma in vredno sprejemamo zakramenta sv. pokore in sv. obhajila. O nikar ne zanemarjajmo teh virov milosti božje! Saj je ravno tisti Jezus Kristus, ki deli tu zdravje, moč in tolažbo bolnim dušam, saj ravno zato prebiva

vedno med nami, da se lahko vedno k njemu zatečemo; tu se vsak dan za nas daruje pri sv. maši, tu nas vabi k angeljski mizi, da uživamo njegovo presveto Telo! Toda pristopimo vedno v svatovski obleki milosti božje, potem ko smo v dobri spovedi čisto oprali svojo dušo vseh madežev greha; pristopimo z živo vero, da je tu, akoravno nevidno, vendar resnično v podobi kruha skrit Jezus Kristus, Bog in človek; pristopimo s trdnim zaupanjem, da nam bode dal vse potrebne milosti on, ki nam daje tu samega sebe; pristopimo z globoko ponižnostjo zavedajoč se svoje nevrednosti in ničevosti, ter s sveto spoštljivostjo pred veličastvom božjim, ki je tu skrito v nezatni podobi kruha! Potem, predragi v Gospodu, bomo slišali tudi mi v svojem srcu iz ust nebeškega Zveličarja prijetne besede, katere je govoril ozdravljeni ženi rekoč: *Zaupaj, hči! tvoja vera te je ozdravila; pojdi v miru!* Da, po pravici hči Jezusa Kristusa se smeš imenovati, duša krščanska, katero je on ozdravil in pokrepčal, v kateri on resnično prebiva po sv. obhajilu. Zato zaupaj vanj, on ti ne bo vzel tega zdravja, tega veselja, ako ga ti sama po grehu ne zgubiš, on ti ne bo vzel mira, ki te prešinja, ako ga ti sama po grehu ne zapraviš! Zato pa, duša krščanska, trdno se okleni tega nebeškega zdravnika, pogumno, brez strahu pridi k njemu, kadarkoli čutiš potrebo, zakaj iz njegovega presvetega Telesa neprestano izvira zdravilna moč, ki zaceli vse tvoje rane ter te z nova poživlja za boj, katerega moraš biti proti sovražnikom svojega zveličanja. Ako bodeš njemu zvesto služila v življenju, bo on tebi zvesto pomagal ob smrtni uri ter te sprejel v prijetne višave svetega raja, kjer se ti ne bo nikdar več bati nobene bolezni. Amen.

J. Slavec.

2. Nebeško plačilo: različno.

Zdaj mi je prihranjena krona pravice, katero mi podá Gospod, pravični sodnik. tisti dan; pa ne samo meni, temveč tudi tistim, kateri ljubijo njegov prihod. Tim. 4, 8.

A. 1. Čudežno deklico nam danes sv. evangelij stavi pred oči: mrtvo hčerko Jajrovo, katero je Jezus oživil. (Mat, 9, 18—26.)

2. Tako bo enkrat ljubi Jezus prišel tudi k nam, nas prijel za roko, govoreč: Deklica, mladenič, starček . . . vstani! Tega nas spominja v današnjem berilu sv. apostelj Pavel, ki Filipljanom piše:

Naše prebivanje pa je v nebesih; kjer tudi Zveličarja čakamo Gospoda našega, Jezusa Kristusa, ki bo spremenil naše revno telo, ker ga bo upodobil svojemu častljivemu telesu po moči, s katero si tudi more podvreči vse reči. (Filip 3, 20—21.) In ko bo ljubi Jezus prišel in nas oživil, nam bo dal zaslužen plačilo, katerega se je že sv. apostelj Pavel toliko veselil, da umirajoč navdušeno govori: „Zdaj mi je prihranjena krona pravice, katero mi podá Gospod, pravični Sodnik, tisti dan; pa ne samo . . .

3. Služabnik se veseli svojega plačila; več ko upa dobiti, veselje bo delal. Tak delavec je bil sv. Martin. God pretečeni petek . . . vesel umrje — gré po nebeško krono. Naj bi tudi mi zvesto za Jezusa delali, vam želim danes govoriti o nebeškem plačilu: 1. Ono je različne velikosti; 2. kako si zaslužiti večje plačilo.

B. 1. Sicer so samo ena nebesa za vse ljudi: *Ena ovčarnica in eden pastir.* (Jan. 10, 16.) Pa v nebesih je različno plačilo, primerno našemu delu. Tako nas uči: a) Jezus sam, ki pravi: *V hiši mojega Očeta je veliko prebivališč; ako bi tako ne bilo, bi vam bil povedal; ker grem vam mesto pripravljat* (Jan. 14, 2), kakor si ga bodete zaslužili. Še bolj jasna je prilika o razdeljenih talentih in različnem dobičku in primernem plačilu. Za deset talentov je postavljen hlapec čez deset mest; za pet pa čez petero mest. (Luk. 19, 12—19.) Na različno nebeško plačilo merijo tudi Jezusove besede o sejavcu in semenu, katero je padlo na dobro zemljo, je dalo stoteren, šestdeseteren, trideseteren sad. (Mat. 13, 3.)

Ta nauk, da je nebeško plačilo različne vrednosti, potrjuje tudi: b) sv. apostelj Pavel. Njemu je bilo dano gledati nebeško slavo — bil je v nebesa zamaknen — povzdignjen, ter je videl čudežne lepote, različne krole za zveličance. Zato toliko lepo piše, govoreč: *Drugačna je svetloba solnca, drugačna svetloba lune, drugačna svetloba zvezd, zvezda se namreč od zvezde loči po svetlobi. Tako bo tudi vstajenje mrtvih.* (I. Kor. 15, 41—42.) Tolik razloček bo pri nebeškem plačilu. Pa tudi hitro vzrok naznani, zakaj bo različno plačilo, govoreč: *Kdor pičlo seje, bo tudi pičlo žel, in kdor seje v obilnosti, bo tudi v obilnosti žel v nebesih.* (II. Kor. 9, 6.) *Vsak pa bo lastno plačilo sprejel po svojem delu.* (I. Kor. 3, 8.)

Tega nauka se vedno drži: c) sv. katoliška cerkev, ki svoje vernike vedno opominja v pobožnosti rasti in napredovati, ker dobra dela, v milosti božji storjena, nam ljubezen božjo pomnožujejo, pa tudi nebeško slavo povišujejo. (Conc. Trid. s. VI. c. 32.)

Sveta Cerkev priznava legende, v katerih so se nebeščani: Marija, svetniki — v različni slavi prikazali; n. pr. Legenda sv. Anžgarja. Prikazen mnogih beloblečenih devic, med njimi je bila ena (Marija) izvanredne krasote . . . in s tem nam potrjuje nauke, da plačilo nebeško je različno, ter nas spodbuja skrbeti za vedno večjo in lepšo krono nebeško. Zato nam v sreču ostaja važno vprašanje:

2. Kako si zaslužimo večje nebeško plačilo? — Nekega dné so se aposteljni med seboj pričkali: Kdo je večji v nebesih? In ljubi Jezus jim postavi za zgled — ponižnega, nedolžnega otroka — ter reče: *Kdorkoli se tedaj poniža, kakor ta otrok, on je večji v nebeškem kraljestvu.* (Mat. 18, 1—10.) Vrh tega bi vam še jaz rad dodal nauk, kako si zaslužiti večje nebeško plačilo?

α) **Z a v e č d e l a** — dobimo večje plačilo. Že tvoj gospodar ti tako plačuje; tudi Bog ti nič dolžen ne ostane, ker je neskončno pravičen, ter poplača vse dobro natanko, kakor si kdo zasluži. Sv. Pavel imenuje naše plačilo: krono „pravice“ — ker slehrni bo sprejel po zasluženju, in Bog nobenemu krivice ne stori: Več dela večje plačilo! Zato nas k obilnemu delu za Boga spodbuja sv. apostelj Pavel: *Dobro delajmo, in se nikar ne utrudimo, ker ob svojem času bomo želi* (v nebesih), *če se ne utrudimo.* (Gal. 6, 9.) Zdaj pa veste, zakaj so svetniki toliko radi delali? Zakaj je sveta Terezija klicala: „Gospod, ali trpeti, ali umreti?“ — Sv. Magdalena Pačiška pa: „Ne umreti, temveč trpeti.“ — Radi so za Jezusa obilno delali in grozno trpeli, da so si večje plačilo, lepšo krono v nebesih zaslužili. — Koliko pa ti za Boga delaš, za Jezusa trpiš?

β) **Z a v e č č a s a** — večje plačilo dobiš. Sv. Martin je za Jezusa delal od svojega osemnajstega leta do svoje smrti v visoki starosti. Še na smrt bolen starček Jezusa hvali — spokorno leži na pepelu . . . satana odpodí . . . da, tudi mnogo drugih ljudi je za Boga pridobil — bil je škof. Za toliko časa bo gotovo večje plačilo pri Jezusu imel, kakor tisto malo dete, ki smo ga zgodaj položili v hladno zemljico. — Koliko let pa že ti Bogu služiš? — Kedaj pa boš greh in satana zapustil? — Ti pokoro odlagaš — na stare dni! Kaj pa bo, če te smrt prej pokosi? Glej malega mrliča v evangeliju — hči Jajrova, mlada je bila, pa že je umrla. „Danes meni, jutri tebi“, pojó mrtvaški zvonovi.

γ) **Z a v e č l j u b e z n í** — večje plačilo! Bolj ko Bog tebe ljubi, in bolj ko ti Jezusa ljubiš — tem večje plačilo te v nebesih čaka. Ljubezen božjo pa nam pomnožijo sv. zakramenti. Vsaka spoved in vsako sveto obhajilo nam prinaša obilno milosti in ljubezni božje,

ki stori, da narašča naše zasluženje pri Bogu in se nam množi nebeško plačilo. Zato nas sv. apostelj Pavel opominja vse v milosti in ljubezni božji storiti, brez mrmranja in nevolje govoreč: *Bogu naj služi slehrni, kakor je v svojem srcu namenil, ne z žalostjo, ali po sili, vescelega darovalca namreč ljubi Bog.* (II. Kor. 9, 7) Svetniki so kar leteli na goreče grmade; križe in meče so le veselo pozdravljali; ljubezen in milost božja jih je tirala, zato pa so tudi dobili najlepšo krono nebeško.

C. Tudi nam je založil ljubi Jezus nebeško krono . . . lepa je . . . težko jo dobiti . . . Pa danes je god Marije varstva (Prop. Lav.) Premnogim je ona pomagala . . . jih varovala . . . obrnimo se tudi mi do Marije Device . . . prosimo jo, naj nam nebeško plačilo sprosi in ob smrti nam, o Marija! prinesi nebeško krono! Amen.

Simon Gaberc.

Poslednja nedelja po binkoštih.

I. Grešnik na sodbi.

Videli bodo Sinu človekovega priti
v oblakah neba z veliko močjo in ve-
ličastvom. Mat. 24. 30.

Pred več kot tisoč leti prišla sta dva pobožna brata v mogočno slovansko kraljestvo na Moravsko. V velikodušni ljubezni sta sklenila, da paganskim narodom slovanskim oznanovati sv. evangelij Jezusa Kristusa. Solun je bil njuno rojstno mesto, njun oče Leon, imeniten spoštovan mož, njuni sveti imeni pa Ciril in Metod. Ciril je bil takrat škof, Metod pa je hodil z njim kakor navaden menih. Njune besede so padale na rodovitna tla. Veliki vladarji slovanski Ratislav, kralj moravski, Bořivoj, vojvoda češki in drugi so prejeli sv. krst okoli leta 871. — Kakošen pomoček sta vender imela ta dva sveta moža, da sta toliko src odrgala iz malikovalstva in pripeljala k pravemu Bogu? Sv. Metod je nosil s saboj na svojih misijonskih potih podobo, na kateri je bila naslikana poslednja sodba. Na veličastnem prestolu sedi Jezus v sredi angeljev, pred sodnjim stolom njegovim so zbrani vsi ljudje brez razločka in trepetaje čakajo sodbe. Vse je bilo tako živo in ognjeno naslikano, da je človeka strah spretelet videti podobo. To podobo je kazal in razlagal paganskemu ljudstvu, ko mu je ozna- noval sv. evangelij; ta podoba jih je presunila, da so sprejeli milost božjo in se dali krstiti.

O ko bi bil tudi jaz tak slikar, da bi vam mogel prav živo podobo poslednje sodbe pred oči postaviti! O, ko bi mogel vsacega grešnika pretresti s spominom na strahovitni dan vesoljne sodbe!

Prosimo danes nebeškega Očeta, naj nam na priprošnjo sv. Metoda dá svojo pomoč, da bomo poslednjo sodbo vsled današnjega sv. evangelija tako premišljevali, da nam bo v zveličavni strah in poboljšanje. — Sv. Bazilij opominja grešnike: *Premišljuje sodbo, ona vas bode učila!* In kaj nas bode učila strašna poslednja sodba? Uči nas to imenitno resnico: V življenji na zemlji ni noben grešnik tako velik, da bi se ne mogel nič izgovarjati in tako svojo hudobijo zmanjševati. Noben grešnik ni tako zapuščen, da bi nikjer ne našel pomoči, ne pri Bogu, ne pri ljudeh. Noben grešnik ni tako globoko pogrezen v grehe, da ne bi imel nobenega upanja več. Toda dan sodbe grešniki ne bodo imeli nobenega izgovora, nobene pomoči, nobenega upanja, nobenega izgovora, ki bi veljal pred Bogom, nobene pomoči, ki bi jih rešila, nobenega upanja, ki bi jih tolažilo. Kolika nesreča! O grešniki! postavite se v duhu pred sodnji stol večnega sodnika, premišlujte, kako na sodnji dan za vas ne bo 1. nobenega izgovora, 2. nobene pomoči, 3. nobenega upanja.

I. Človeku je že prisojeno, da svoje grehe in prestopke izgovarja; le spomnite se na Adama in Evo, kako sta se izgovarjala. Nobenega greha ni tako očitnega, da bi ga s čem ne izgovarjali. V dan sodbe pa bodo grešniki umolkneli, ne enega izgovora ne bodo mogli povedati, ker vse bo očitno pred vsegavednim božjim sodnikom, katerega ne bodo mogli goljufati. *In res*, pravi sv. Križostom, *kaj bomo takrat povedali? S čem se izgovarjali?*

1. Kaj bo dejal grešnik? Ali se bo izgovarjal: Gospod, prizanesi! Jaz nisem vedel, kaj moram storiti, kako moram živeti; nisem vedel, da je tako velik greh, tako ojštra sodba, tako huda kazen. — Lažnik! bo Kristus odgovoril, ali ti niso precej od prvih otroških let pripovedovali skrbni stariši in učenci, kaj moraš delati, česa se varovati? Ali ti niso vsako nedeljo in praznik moji namestniki klicali in oznanovali: *Ako hočeš v življenje iti, spolnui zapovedi?* Ali ti niso pred oči stavili smrt, sodbo, večnost? Ali te ni tvoja lastna vest svarila in opominovala, tega ali onega se varuj? Ako nisi hotel poslušati, si sam kriv pogubljenja.

2. Ali se bodeš izgovarjal: Gospod, nisem mogel tvojih zapovedi spolnovati; tvoje zapovedi so bile pretežke, moje meso je bilo preslabotno; skušnjave so bile prehude, nisem imel potrebne pomoči in milosti, jih premagati. — Kaj? moje zapovedi pretežke? Ali ti nisem klical: Vzemite nase moj jarem, zakaj moj jarem je sladak in moje breme je lahko? Ali ti nisem obljubil večnega, ne-

izrekljivega plačila, če spolnuješ moje zapovedi le kratka leta na zemlji? Pomisli, koliko si se trudil in delal za svoje telo, za živež, oblačilo; koliko si trpel v službi sveta in greha. Poglej jih tu v nebesih milijone, ki so imeli ravno tako slabo natoro, ki so imeli še hujše skušnjave; poglej otroke, slabe ženske, ki so junaško premagali sami sebe in greh. In skušnjave so bile prehude, praviš. Ali mar ni resnična moja beseda: *Bog je zvest, ki vas ne bo pustil skušati bolj, kakor premorete?* In potrebne milosti nisi imel? Pomisli, pri koliko svetih mašah si bil, koliko svetih zakramentov prejel, koliko pridig slišal, koliko milost si prejel, ko še zanje prosil nisi. Če se jih nisi hotel posluževati, si sam kriv svojega pogubljenja.

3. O Gospod! res je vse to, pa nisem imel časa, imel sem toliko drugih skrbi, dela in opravila; moral sem skrbeti za življenje, za otroke. — Prazen izgovor! Ali ni skrb za zveličanje, za dušo prva in najpotrebnejša? Ali ni rekel Kristus: *Le eno je potrebno!* Ali ni učil: *Kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi — —?*

4. Res je vse to, o Gospod, pa odpusti, prizanesi! Jaz sam bi ne bil, pa zapeljan sem bil, hudobni tovarši, tovaršice so me pregovorili, bal sem se jim zameriti. — Nespameten izgovor! Kaj je pomagal Adamu izgovor: „Žena me je zapeljala?“ kaj Evi: „Kača me je zapeljala?“ Ali ne veš, da je treba Boga bolj poslušati, kakor ljudi?

5. O lakomnik! kako se boš izgovarjal, če te bo sodnik vprašal, zakaj si krivično blago nakopičil? zakaj tujega blaga nisi povrnil? Ali se boš izgovarjal, da si bil revež, da si imel družino, ki je bila v potrebi? Pa Kristus ti bo pokazal cestninarja Caheja, ki je tuje blago čveterno povrnil, sv. Frančiška, Antona, Pavla in mnoge druge, ki niso le tujega nič poželeli, ampak še svoje lastno razdelili med uboge. — Kako se boš izgovarjal ti, ki si živel v sovraštvi? ali boš dejal, da se nisi mogel premagati, da si bil prehudo razžaljen, preveliko krivico trpel? Pa gospod ti bo pokazal sv. Štefana: glej tu človeka, kateri ni samo odpustil sovražnikom, ampak na morišči klečé molil za svoje ubijalce! — Kaj boš rekel, mehkužni kristijan, ki se nisi postil? da si bil bolehen, slaboten? Pa pokazal ti bo sv. Janeza Krstnika in brez števila drugih, ki so bili še slabotnejši, bolj bolehnii, pa so spolnovali poste in svoje telo še s prostovoljnim postom in zatajevanjem krotili. — Kaj boš rekel, nečistnik, prešestnik? Ali se boš izgovarjal, da se nisi mogel premagati? Gospod ti bo pokazal Egiptovskega Jožefa, čisto Suzano, katera je rajše hotela umreti v cvetji mladosti in lepote, kakor zakonsko zvestobo prelomiti; sv. Nežo, Cecilijo in druge, ki so dale svojo kri za

krono devištva. — O grešnik! kolikrat te spovednik opominja in prosi, da se varuj priložnosti, beži iz zapeljive družčine, pusti nevarno osebo, pa izgovarjaš se: „Ne morem, zdaj še ne morem!“ O pomisli, da spovednika lahko goljufaš, zdaj se lahko izgovarjaš, pa enkrat na dan sodbe ne boš imel nobenega izgovora več.

II. Za grešnika tudi ni več pomoči. Noben človek na svetu ni tako nesrečen, da bi bil brez vse pomoči; kolikor večja je nesreča, toliko rajše ljudje pomagajo. In ko bi bil tudi res kateri revež, nesrečnik od vseh ljudi zapuščen, brez vse pomoči, od Boga ni nobeden zapuščen, Oče nebeški zanj skrbi in mu pomaga o pripravnem času. *Kaj pa bote storili v dan obiskanja, k komu bote klicali na pomoč?* prasha prerok Izaija grešnike. Kdo vam bo na pomoč prišel? Oh, nobeden! *Ko bomo stopili v večnost*, pravi sv. Krizostom, *nam nihče ne bo mogel pomagati; brat ne bo rešil brata, prijatelj ne prijatelja, stariši ne svojih otrok, ne otroci svojih starišev*, — vsak bo sam svojo težo nosil, pravi sv. pismo.

Znana vam je sledeča prilika: Imel je kralj na otoku sredi morja namestnika, katerega pokliče na račun. Namestnik gre iskat prijateljev, da bi ga spremili pred kralja. Prvi prijatelji, katerim je največ zaupal, so ga celo zapustili, še zmenili se niso zanj. Drugi, na katere se je tudi močno zanašal, so ga spremili do ladije, v kateri se je peljal v kraljevo mesto. Tretji pa, na katere je najmanj mislil, ga ne zapustijo, stopijo z njim pred kralja in mu sprosijo milost. — Ravno tako človek, kadar mora iti na sodbo. Prvi prijatelji, katere je najbolj čislal, denar in posvetno blago, ga precej zapustijo, kadar oči zatisne, na zemlji ostanejo. Drugi, znanci in sorodniki, ga samo do groba spremijo. Le tretji, čednosti in dobra dela, gredó v dolgo večnost, ga zagovarjajo pred sodnjim stolom božjim in mu izprosijo usmiljenje. Grešnik pa, kje bo dobil teh tretjih prijateljev, čednost in dobrih del, ko vse žive dni za-nje ni maral, ko nima kaj pokazati, ali če je tudi kaj dobrega storil, kako čednost spolnoval, pa jo je s smrtnim grehom pokončal, zamoril? Pa če ga nihče s tega sveta ne spremi pred sodbo, da bi ga zagovarjal, noben brat, noben prijatelj, ne oče, ne mož, ne žena, znabiti bo vsaj tam na onem svetu našel prijatelje in pomočnike? Poglejmo!

1. Morebiti mu bodo na pomoč prišli angelji, zlasti njegov angelj varuh? Saj so angelji naši varuhi, saj skrbé za naše duše, za naše zveličanje, saj se vsi veselijo, če se le eden grešnik zveliča; saj je angelj varuh toliko let hodil za grešnikom, ga ni zapustil en trenutek, tudi zdaj v največji sili se ga bo usmilil in zanj govoril. — Nikakor ne! Le pričal bo, koliko je grešnik milost zanemarjal, koliko žalost mu je delal. In ker se angeljska volja v vsem strinja z božjo voljo, pričali bodo vsi angelji: Pravične so tvoje sodbe, o Bog!

2. Morda pa svetniki, njegovi patroni in drugi? saj so naši ljubeznivi prijatelji, mogočni pomočniki pri Bogu, ki nikdar ne nehajo prositi za nas uboge zemeljske romarje? Ali bodo vsaj ti pomagali grešniku strašni sodnji dan? Tudi ne! Oni prosijo za grešnika, dokler v telesu živi, prosijo zanj, da bi se spreobrnul in živel, ali na dan sodbe nimajo več usmiljenja ž njim, njih volja se strinja z božjo voljo, zato kličejo: Pravične so tvoje sodbe, o Bog!

3. Ko ga zapustijo vsi angelji in svetniki, vsaj Marija, kraljica angeljev in svetnikov, Mati milosti božje, pribežališče grešnikov, ki n a j v e č j e g a grešnika ne zavrže, vsaj ona ga ne bo zapustila, bo zanj prosila in ga zagovarjala. — Tudi ne! Ta zvezda usmiljenja pač sveti grešnikom na zemlji, v večnosti pa jim več ne sveti; tam je Marija le žalosna Mati božja s sedmerim mečem v srcu, katerega ji je grešnik zabadal z svojimi grehi; tam njeno žalostno, krvaveče srce nima več usmiljenja z grešnikom. Njena volja se popolnoma strinja z voljo pravičnega sodnika, zato tudi ona priča: Pravične so tvoje sodbe, o Bog.

4. O grešnik! Kdo ti bo tedaj pomagal? Kdo zate govoril, te rešil? Poišči naglo pomočnika, zadnji čas je, če ne, boš pogubljen na veke. Nobenega družega ni več, kakor tvoj sodnik Jezus Kristus. Vsaj tega prosil, vrzi se pred njega in zdihuj: O usmiljeni Jezus! ali boš zavrnil na vekomaj dušo, katero si tako drago odkupil, za katero si nebesa zapustil in prišel na zemljo, za katero si toliko trpel? Ali bo zdaj zame vse to zgubljeno, tvoje življenje, trpljenje, tvoja sv. rešnja kri? O, usmili se me, nikar ne pripusti, da bi te na veke preklinjal med hudobnimi duhovi! — Zastonj! Jezus te več ne posluša. Zdaj, dokler si na zemlji, ti je še odprto njegovo božje srce, zdaj še teče zate njegova rešnja kri, zdaj še hrepeni z večno ljubeznijo te k sebi potegniti; — tam v večnosti je njegovo usmiljeno srce tebi na veke zaprto, njegova usta ne govorijo več sodbe usmiljenja: „Odpuščeni so ti tvoji grehi“, ampak sodbo pogubljenja: „Poberi se, prekleti!“

III. Najhujše je za grešnika na sodbi, ker nima nobenega upanja več. Za ubozega, trpečega, nesrečnega človeka na zemlji največja tolažba in sreča je ta, da ima vendar še nekoliko upanja. Zato mislim, da ni nobenega človeka na zemlji tako nesrečnega, da bi ne imel prav nič več upanja. Bočnik, ki znabiti že leta in leta boleha na postelji, vendar še zmiraj malo upa, da bo morda še ozdravel, in če tudi tega upanja nima več, vsaj to upa, da ga bo smrt rešila boleznii, da se bo potem spočil od svojih bolečin. Revež, ki

nima še vsakdanjega živeža, ki trpi največe pomanjkanje, venderle zmiraj upa, da mu bo Bog pomagal in revščino preložil. H u d o d e l n i k, ki je k smrti obsojen, ali v ječo za vse življenje, do zadnjega trenutka upa, da ga bode cesar pomilostil. (Še celo človek, ki n a d v s e m o b u p a, celó nad božjo pomočjo, in si hoče sam življenje vzeti, vender upa, čeravno po krivici, da mu bo potem bolje, da ne bo toliko trpel.) G r e š n i k, tudi največji, ki bi imel na sebi vse grehe celega sveta, vender še upa, da se bo spokoril, da bo odpuščenje dobil, če tudi šele na smrtni postelji, in se izveličal; tega nihče ne misli, da bo gotovo pogubljen. — Če pa grešnik enkrat umrje v smrtnem grehu, potem je vse prepozno, potem nobenega upanja ni več. (*Če je hudobnež umrl, potem ni upanja več*, pravi Bog sam v bukvah pregovorov.) *Kamor drevo pade, tam obleži. Upanje grešnikov bo minulo.* Samo dvojna sodba je: Pridi v nebeško kraljestvo! ali: Poberi se, prekleti! — In res kakošno upanje bi mogel grešnik na sodbi imeti?

1. Ali bo znabiti upal, da sodnik vender ne bo tako oster, da bo usmiljenje imel z njegovo slabostjo? — V večnosti ne vlada več usmiljenje božje, ampak samo neskončna pravica; kar je Bog zažugal, bo gotovo spolnil: *Če se ne spokorite, bote vsi skupaj pogubljeni!* zakaj *nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle.*

2. Ali bo znabiti zaupal na nekatera dobra dela, katera je storil? — Smrtni greh je vse takorekoč požgal in pokončal.

3. Ali bode upal, da se bo pravični Bog še preprostiti dal? — Tam ne velja nobena prošnja več. Ko bi vsi svetniki, vsi angelji in še presveta Devica Marija na kolenih s povzdignjenimi rokami zanj prosili, darovali zanj vse svoje zasluženje in trpljenje — zastonj!

4. Ali bo zaupal na znamenje križa, znamenje odrešenja svojega, katero nosi na duši od sv. krsta? — Zastonj! Ko bi Kristus še enkrat zanj trpel, kri prelival in umrl, — zastonj!

5. Ali bode znabiti upal, da bode kedaj pomiloščen, izpuščen iz ječe; saj se tudi na svetu zgodi, da se hudodelci pomilostijo na cesarjev god ali o drugi priliki? Nikdar! V večnosti ni usmiljenja, ni pomiloščenja! Ko bi prišel angelj in mu oznanil: Vsakih 1000 let bodeš eno krvavo solzo potočil, in kedar boš toliko solz pretočil, da bi celo neizmerno morje napolnile, še več! — da bi 1000 in 1000krat milijonov morji napolnile, potem boš pomiloščen, rešen! — Kaj ne, to bi bilo grozno upanje? in vender bi bilo le še upanje,

srečno upanje; pa tudi tega ni. Za grešnika ni več upanja: *Kamor drevo pade, tam obleži.*

Upanje grešnikov bo minulo. Res je Kristus prišel na svet iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega; res ni v nikomur drugem izveličanja, toda zanje je vse prepozno. Jezus zdaj ni več dobri pastir, pred katerim so bežali, ga žalili, zaničevali; zdaj stoji pred njimi kakor oster, neizprosljiv sodnik in jim očita, kakor pravi sv. Avguštin: *Jaz sem te vstvaril s svojimi rokami, ti dal neumrjočo dušo, ti obljubil neskončno veselje v raju; pa ti si zaničeval moje zapovedi, obljube, mene samega in služil hudiču. Ko si grešil, zdihoval v sužnosti satanovi, sem prišel v naročje Marije Device, ležal v jaslích, trudil se in trpel krvavi pot, vdarce in pljunke, trnjevo krono, žeblje, križ in sulico, izdihnil sem svojo dušo v neskončni bolečini. Poglej moje rane od žebljev, mojo odprto stran; — vse za tebe! Nehvaležnik! zakaj si vse to zapravil, zavrget tako težko odrešenje? Celó večnost zdaj objokuj svojo slepoto, hudobijo. Poberi se, prekleti, v večni ogenj! — O grešnik pomisli! potem ni nobenega upanja več, ampak samo večno obupovanje, jok in škripanje z zobmi; — kdo more to popisati! Pripoveduje se o takih, ki so bili živi pokopani, ki so se zbudili v grobu, da so v strahu in obupu z zobmi trgali meso s sebe; — to je le slaba podoba obupovanja pogubljenih, ki trpi večne čase.*

O grešnik! pomisli zdaj še dokler je čas, da tisti strašni dan ne boš imel nobenega izgovora, nobene pomoči, nobenega upanja, če prideš kot smrtni grešnik pred večnega sodnika. Bodi vender pometen, moder! Kmaló, jutri, čez eno uro zna biti že prepozno, prepozno na večne čase. Ne, o Gospod Jezus! nikar ne pripusti, da bi umrli v taki strašni slepoti, ampak tukaj na zemlji nas strahuj, tepi, žgi, le v večnosti prizanesi. Amen.

L. Škufca.

2. Nebeška cvetlica: stanovitnost.

Vstali bodo krivi Kristusi in krivi preroki in bodo delali velika znamenja in čudeže, tako da bi bili zapeljani tudi izvoljenci (ko bi bilo mogoče).

Mat. 24, 24.

A. 1. Narava je zgubila svojo pisano lepoto; rožice se zopet poskrile, ki so nas celo leto tako milo razveseljevale — s svojo različnostjo, krasoto in dišavo. — Najpoznejša cvetlica, ki se je še-le

septembra, po Mali maši, na močvirnih planinah prikazala, je: „steblica“, pedeni visoka, bela cvetka na golem stebelu. Gorjanci jo rabijo in prodajajo zoper protin. Učenjaki jo zovejo — Parnassia palustris — ker so jo brž prvič zalezli na gori Parnas v grški deželi; ta gora je paganom bila sveta, njihovim bogovom in modricam posvečena.

2. Sveta gora nam kristijanom je nebeški Sijon: tam prebiva ljubi Bog, Oče večne luči; tam je Jezus naš Zveličar; ondi je ljuba mati Marija Devica . . . in tam se zbirajo vsi služabniki in služabnice Božje. Na ti sveti gori rastejo vse dišeče rožice vseh zveličalnih krščanskih čednosti . . . Vse so lepe; ona, ki se najpozneje razcvete, je pa najmenitnejša in nam tudi najpotrebnejša. In ta nebeška cvetlica imenuje se: „Stanovitnost dokončna“. Zginilo bo nebo in zemlja, kakor nas ljubi Jezus danes uči (Mat. 24, 15—35.); grozna bo zmešnjava, velika nevarnost pogubljenja. Le kdor bo takrat stanovitnost imel, ne bo zapeljan, bo le zveličan, na to merijo besede Jezusove, ki pravi: *Vstali bodo krivi Kristusi in krivi preroki, in bodo delali velika znamenja in čudeže, tako, da bi bili zapeljani tudi izvoljenci (ko bi bilo mogoče).*

3. Danes je poslednja nedelja cerkvenega leta . . . dojde čas poslednjega dneva našega življenja . . . še celo prišel bo konec sveta. Kako srečni bomo takrat, ako se nismo dali krivim Kristusom zapeljati . . . ako se krivim prerokom nismo dali prekaniti . . . kako srečni bomo, ako smo vse svoje žive dni ljubemu Jezusu in Mariji stanovitno služili! Zato vam danes ob koncu nebeških premišljevanj še mislim pokazati — nebeško cvetlico stanovitnost in sicer tako, da pomislimo: **st a n o v i t n o s t i 1. p o t r e b n o s t: 2. p o m o č k e.**

Krščanski popotnik, ki na nebeški Sijon korakaš in se v nebesih vekomaj veseliti želiš, nebeško cvetlico svete stanovitnosti ti danes opisujem — zato poslušaj me zvesto!

B. 1. Stanovitnost je tista čednost, po kateri človek zdrži vse težave, prebavi vse zapreke na stezi pobožnosti, da se ne zboji zaničevanja, zatajevanja, da se ne prilagodi hudobnežem, da ne potegne s krivimi Kristusi in lažnjivimi preroki, temveč da urno in srčno koraka po trnjevi stezi za milim Jezusom proti nebesom.

Ta čednost — stanovitnost — nam je pa jako potrebna, to nas uči: a) J e z u s. Prilika deseterih devic; zaspane in nestanovitne niso došle k nebeški gostiji. (Mat. 25, 1—12.) In zopet: *Nihče, ki svojo roko na oralo položi in se nazaj ozira, ni sposoben za božje kraljestvo.* (Luk. 9, 62.) Pa še bolj razločno: *Sovraženi bote zavoljo*

mojega imena; kateri pa zdrži do konca, bo zveličan. (Mat. 10, 22.) Iz današnjega sv. evangelija se učimo, kako dobra in tolažljiva nam bo ob smrti in ob koncu sveta dokončna stanovitnost...

Tega nas prepričujejo b) z gledi ali zgodbe. Le samo Judeža pomislimo, ki je tri leta poleg Jezusa hodil, pozneje pa ga prodal... Ali premodri kralj Salamon, ki je v mladosti pobožno živel... na stare dni pa se je popačil in pogubil, ker dokončne stanovitnosti ni imel. Prelepo zato piše sv. Gregor: *Zakaj delaš dobro, ako pred koncem življenja prenehaš?* — *Le stanovitnost v dobrem nas postavi med izvoljence, nestanovitnost pa nam uropa krono nebeško.* (Sv. Lor. Just.)

Da je stanovitnost jako potrebna, ti kaže c) p a m e t t v o j a. Kako bi prišel v nebesa, če se obrneš... obstojiš... Ti si leto dobro začel, pa danes nisi več pobožen... Deklica je pozimi hodila rada k sv. maši... sveto obhajilo pobožno uživala... pred koncem leta so jo krivi kristusi, lažnjivi preroki skvarili... da je sirota... in vsa tvoja pobožnost se je kakor megla razpršila.

Ker nam je stanovitnost toliko potrebna nebeška cvetlica ali čednost, me bote vprašali, kje pa jo torej dobimo; zato me poslušajte, naznaniti vam še želim:

2. Pomočke stanovitnosti. — Vse dobro je v nebesih doma pri Očetu večne luči. (Jak. 1, 17.) Slehrna krščanska čednost cima v nebesih; tako posebno stanovitnost je nebeška cvetlica, ki pa raste v našem srcu, ako se dobrih pomočkov poslužujemo: α) in se varujemo slabih ljudi, kakoršne Jezus v mislih ima, ki pravi: *Vstali bodo krivi kristusi in krivi preroki in bodo delali velika znamenja in čudeže, tako, da bi bili zapeljani tudi izvoljenci (ko bi bilo mogoče).* (Mat. 24, 24.) Slabi tovariši — nemarne tovarišice vse popačijo — zapeljejo... beži, in stanoviten boš!

Drugi pripomoček za stanovitnost je: β) m o l i t e v. Jezus nam jo priporoča z izgledom, ko je sam vedno molil... v besedi, ko nas k molitvi vedno opominja... še danes govoreč: *Molite pa, da se vaš beg ne zgodi po zimi ali soboto*; ker pozimi so kratki dnevi, je mrzlo in ledeno — torej težavno bežati; soboto pa je čas molitve! Ako je v tvojem srcu zima, sneg in led, da te sveta molitva ne ogreva, boš težko živel pobožno. — Ako v soboto ali našo nedeljo bežiš in letaš po posvetnih skrbih in veselicah — namesto da bi klečal in molil v cerkvi ali doma — boš težko obstal stanoviten. *Čujte in molite, da ne zaidete v skušnjavo, nas opominja Gospod.* (Mark. 14, 38.)

Le molimo radi: Očenaš, Češčena si Marijo, posebno pa sveti rožni venec . . . pa bomo si sprosili nebeško cvetico: stanovitnost dokončno.

Vrh tega še pa radi γ) hodite k sv. obhajilu, uživat meso Jezusa . . . pit njegovo sv. rešnjo kri; ona nam zaliva rožico svete stanovitnosti, drugače usabne . . . kakor rozga od trsa odrezana . . . (Jan. 15, 5.) Elija je bil stanoviten . . . Nas pa ojači sv. obhajilo: *Kdor je moje meso, govori Kristus, in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan.* (Jan. 6, 55.)

Sv. adventni čas je blizo . . . ne bo toliko dela . . . zato pa tem rajše prihajajte k sv. obhajilu, naj vas ljubi Jezus krepke, stanovitne stori!

C. Bodoči teden imamo vesele godove, torek sv. Cecilije . . . petek sv. Katarine . . . zaradi Jezusa grozne muke veselo trpeli . . . zdaj pa uživajte v nebesih večno, neskončno slavo in večno veselje . . . V nebesih sem doma! jaz . . . ti . . . vi . . . vsi . . . Sveta stanovitnost nas tje pelja, zato sem vam to nebeško cvetlico danes pokazal . . . tudi pomočke naznanil . . . Bodimo torej stanovitni . . . ne dajte se prekaniti . . . glej, nebeško krono ljubi Jezus v roki drži, in jo bo dal vsem, ki ostanejo stanovitni do konca! Amen.

Simon Gaberc.

Prva adventna nedelja.

I. Duhovno prenovljenje.

Noč je prešla, dan pa se je približal. Vrzimo tedaj od sebe dela teme in oblecimo orožje svetlobe!

Rimlj. 13, 12.

S svetim adventom smo nastopili novo cerkveno leto. In takoj obrne sveta cerkev naš duhovni pogled na začetnika in dokončevalca vseh reči, na Gospoda Zveličarja, tako v prelepem listu sv. aposteljnega Pavla, kakor v evangeliju sv. Lukeža, katera se nam bereta to nedeljo. V obeh nam enako kliče, da se zdaj za nas približuje pravi blagor; s sv. Pavlom reče: *Čas je, da od spanja vstanemo, zakaj zdaj je naše zveličanje bližje*, s sv. Lukom pa: *Poglejte in povzdignite svoje glave, kajti naše odrešenje se približuje!* In ta pravi blagor nam

izvira le od Jezusa Kristusa, naj se ozremo na njegov prvi prihod v tisti blaženi božični noči, ali pa na drugi, ko se bo prikazal z močjo in veličastvom v oblakih neba ob poslednji sodbi.

In na obojni njegov prihod se moramo dostojno pripravljati, ako hočemo biti deležni vseh njegovih blagrov. K temu nas ravno sedaj sveta cerkev prijazno opominja. Kdor pa se zdaj vredno in zvesto pripravlja na prihod ali rojstvo Jezusovo ter more z bliščem krščanskih čednosti pristopiti k jaslicam božjega Deteta, o tisti bo tudi pripravljen, ko pride Gospod v drugič sodit človeštvo, da bi dobre poplašal, hudobne pa kaznoval. — Ako se pa ozremo v svoje dušno življenje, kmalo zapazimo, da nam je potreba **duhovnega prenovljenja**, ker tudi nam veljajo popolnoma besede aposteljnove: *Bratje, vemo, da je že ura, da od spanja vstanemo . . . Noč je prešla . . .* S temi besedami tudi od nas, kakor nekdanj od Rimljanov, zahteva: **duhovno prenovljenje**. Zato si ga hočemo ravno danes v premišljevanje izvoliti. Vsled aposteljnove tirjatve moramo torej 1. odložiti dela teme, 2. pa obleči orožje svitlobe, da bomo popolnoma v duhu prerojeni zamogli pristopiti k jaslicam.

*Nekoliko
po tem
amino
Siman 95.*

I. *Vrzimo od sebe dela teme!* kliče sveti apostelj Pavel kristijanom. Kaj pa hoče s tem reči? Sveto pismo zaznazuje z besedo „tema“ vse to, kar je Bogu in njegovim svetim postavam nasprotno. Bog je luč in nasprotnost od Boga je tema, kakor že v navadnem življenju tema nič družega ne pomeni, nego pomanjkanje svitlobe. Zato imenuje sv. pismo satana vladarja teme, ker je bil od Boga odpadel, v razloček od angeljev svitlobe, ki so Bogu zvesti ostali. Kdor ostane Bogu zvest, ta hodi v svitlobi, kdor pa Boga zapusti in njegovo svete postave prestopi, ta hodi v temi. Vsi tisti ljudje, kateri se oddaljijo od Boga, prave luči, stojijo pod vladarstvom poglavarja teme. To se lahko povzame iz Jezusovih besed: *Jaz sem luč sveta, kdor hodi za menoj, ne tava po temi, ampak bo imel luč življenja.* Kdor torej hodi za Kristusom, ne tava po temi, ampak hodi v luči: nasproti, kdor ne hodi za njim, ni podložnik nebeškega kralja, ampak satana, in njegova dela niso dela luči, ampak teme. **Dela teme** so tedaj vsa tista dela, ki so božjim zapovedim nasprotna in jih zato Bog sovraži ter kaznuje. Dela teme so vsi veliki grehi, ki jih človek prostovoljno, naj si bo v mislih ali željah ali dejanji doprinaša; dela teme so vsa opuščanja dobrega, ki ga je človek izvršiti

dolžan; delo teme je vsa trdovratnost in nespokornost, brezvernost, mlačnost, lenoba v dobrem in vse počutno vživanje, kolikor človekovo srce od Boga odvrta; dela teme so sploh vsa tista dejanja, ki se luči bojé ter se v temo zakrivajo, ki noči čakajo, da bi se ne prikazala in katera pred bistrim očesom nepodkupljivega sodnika, vesti, ne morejo obstati. Taka dela teme moramo po opominu apostolovem odvreči; grešna noč, v kateri smo dremali, mora minuti: z novim dnevom moramo tudi novo življenje začeti, da se bomo v novi obleki spokornosti in svetosti mogli prikazati pred jaslicami novorojenega Zveličarja.

2. Dela starega človeka, katera moramo odstraniti, pa sv. Pavel v listu do Galač. (5, 19) našteva: *Dela mesa pa so znana in ta so: nečistost, nesramnost, razuzdanost, malikovanje, zavdajanje, sovraštva, zdražbe, zavid, jeza, boji, kregi, razprtije, nevoščljivosti, uboji, pijančevanje, požrešnost, in kar je temu enakega...* Od tacih del vam napovem, da kateri take reči delajo, ne bodo kraljestva božjega dosegli. Glejte, kristijani, to so prava dela teme, to so tista dela, katera takorekoč človeka ogrnejo z obleko, v kateri nikakor ne more dopasti nebeškemu Zeninu. Kako bi mogel Gospod vse svetosti in čednosti imeti dopadajenje nad nami, če bi se v tako umazani obleki pred njim hoteli pokazati? Ali ni ravno zato si izvolil prečisto Devico za mater, da bi nam pokazal, kako čišla nedolžno srce? Ali ni po nebeških angeljih najprej poklical pobožne pastirce k svojim jaslicam, ne pa imenitnih velikašev, da bi nas podučil, kako visoko ceno ima priprostost in ponižnost v njegovih očeh? Ali ni nebeški žar obsvetil borni hlev, da bi mi spoznali, kako pred njim ne morejo obstati temotna dela? Ako to premislimo, si moramo v adventu prizadevati, da bomo z očiščeno vestjo obhajali rojstvo Zveličarjevo.

Zato naj slehrni pogleda v svoje srce, ter naj preišče, ali je že pripravljeno naproti iti božjemu Detetu. Sicer je to preiskovanje samega sebe za mnogotere kristijane kaj pusta in sitna reč. Na vse obračajo svoj pogled, le na svoj dušni stan ne; na vse mogoče reči mislijo, le na-se ne; vse bi radi zvedeli in preiskali, svojega srca pa ne marajo spoznati; za napake družih ljudi se radi zelo brigajo, za svoje celó nič; pezdír koj zapazijo v očesu svojega bližnjega, bruna v lastnem pa ne vidijo. Kristijani! to nevarno neskrbljivost do samih sebe moramo premagovati, silo si moramo delati ter v svoje srce pogledati, da bi zapazili, kaj nam je iz njega odstraniti. Zato pa slecimo starega človeka, da bomo mogli pomlajeni priti k

Jezuščku. Sleci starega človeka, ti me senež, ki si služil do zdaj svojemu poželenju; zapusti tiste osebe, družčine, priložnosti, ki so tvoje srce s temo obdajale. Glej, zdaj je čas pripravljanja na prihod Gospodov! Sleci starega človeka, ti sovražljivec, ki si tedne in mesece, in leta s svojim bližnjim živel v razporu in prepiru. Saj je Sin božji z nebes prišel, da bi mir in spravo prinesel vsem, ki so dobre volje; kako bi se predrznil ti s sovražljivim srcem prikazati se pred kralja miru? Ti nočeš ne malenkosti odpustiti svojemu razžalniku, tirjaš pa, da bi Bog tebi velika razžaljenja odpustil?! — Sleci starega človeka ti ošabnež, ki misliš, Bog vé kaj si več ko drugi ljudje; ki nočeš nič neljubega o sebi slišati in se ti vsaka resnica koj pokadi. O poglej na ubogo, ponižno Dete v jaslicah, ki že iz njih vsem napuhnežem kliče: *Ako ne bodete kakor otroci, ne pojedete v nebeško kraljestvo.* (Mat. 18, 2.) — Sleci starega človeka ti lakomnež, ki ti ni noben pomoček pregrd, da bi le več skup zgrnil. Ozri se na ubožtvo, v katerem se je prikazal na zemlji nebeški kralj! Kako moreš ti iz njegovih rok pričakovati nebeških zakladov, če le po zemeljskih koprnih! — Slecite starega človeka vsi, ki ste dosedaj svoje krščanske in stanovske dolžnosti zanemarjali, poravnajte vse krivice in škode, podvojite svojo gorečnost in molitev, da ne bo Zveličar pri svojem drugem prihodu rekel: *Resnično ti povem, jaz te ne poznam!* Zares, bratje, vedite, da je zdaj ura, da od spanja vstanemo. Ta ura je sv. advent. Z novim cerkvenim letom moramo od grešnega spanja vstati in novo življenje začeti. Kdor je dozdej doprinašal dela teme, naj hodi za naprej v luči ter doprinaša dela svitlobe.

1. Ako iz teme v luč prestopimo, ne storimo nič drugega, kakor da vladarju teme pokorščino odrečemo in kralja luči vnovič spoznamo za svojega poglavarja. To smo že enkrat storili pri sv. krstu, ko smo Bogu zvestobo obljubili. A kolikrat smo zopet svojo obljubo pozabili! Kolikrat smo Boga zapustili in prestopili na stran satanovo! Večkrat smo pa že tudi od padca vstali; večkrat smo že obljubili v spovednici ne več grešiti, vseh priložnost grešnih se varovati ter vse napačno poravnati. A mili bože! marsikateremu je bil tisti dan, ko je zjutraj poboljšanje obljubil, zvečer že dan pregrehe. In tako mnogoteri živijo med spokornostjo in grehom, med grehom in spokornostjo; ne hodijo ni v temi ni v luči, ampak v nevarnem polsvitu in polmraku; njih stan je stan mlačnosti; oni po zadržili sv. pisma (Raz. 3, 15) niso ni mrzli ni gorki in zato se Bogu studijo. Ako hočemo torej Bogu dopasti, ako hočemo skrivnost njegovega včlove-

čenja vredno obhajati, moramo dela svitlobe opravljati, kakor se je tudi on, od nebeškega žara obdan, prikazal na svetu.

2. Katera pa so dela svitlobe, ki si jih naj posebno v adventu skušamo prilastiti, da se lahko prikažemo pred Zveličarjem? Dela svitlobe so dela sv. vere in krščanske čednosti, s katerimi naj se zoper trojnega sovražnika — satana, svet in mesó kakor z duhovnim orožjem bojujemo. Zato pravi apostelj: *Odvrzimo od sebe dela teme ter oblecimo orožje svitlobe!* Boriti se moramo, dokler živimo na zemlji; saj celo Zveličar pravi: *Nisem prišel miru prineset, ampak meč.* (Mat. 10, 34.) Kako pa naj se razložijo te besede? Ali nam ni Zveličar miru prinesel? Saj je sam rekel: *Svoj mir vam dam, ne kakor ga svet daje.* (Jan. 14, 27.) Zares, predragi, nam on dá mir, pa mi si ga moramo pribojevati. Zakaj le tisti ima mir Kristusov, kateri v njegovi ljubezni živi in njegov sveti zgled posnema. Trojni sovražnik pa vse žile napenja, da bi nas od Boga odvrnil in v greh zapeljal. Ako nima kristijan orožja, kako se bo zoper nje branil, kako jih premagal? Zato potrebujemo v tem boju orožja svitlobe za srečen vseh.

3. V čem pa obstoji to duhovno orožje zoper sovražnike zveličanja?

α) Prvo duhovno orožje je molitev. Brez molitve ne bo nobeden grehov premagal. Kajti prava srčna molitev našega duha z Bogom združi in s tem duhovnim združenjem z Bogom smo v stanu dušne sovražnike zapoditi. Zato nas Zveličar sam tolikrat opominja k molitvi. *Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo!* govori on. (Mat. 26, 41.) Če smo tudi skušani, ne bomo omagali, dokler imamo srce pri Bogu. Ker pa dušni sovražniki redkokedaj mirujejo, zato Zveličar naravnost še opominja po svojem aposteljnu: *Brez prenehanja molite;* vedno iščite v molitvi pomoči. (cf. I. Tes. 5, 17; Luk. 18, 1.)

Ako hočemo v adventu v resnici novega človeka obleči, moramo moliti. Ošabnež naj moli za ponižnost, togotnež za krotkost, mesenež za zdržnost, mlačnež za gorečnost, malovernež za prepričanost, brezupnež za zaupanje, čmernež za ljubezen. Vsak naj moli za tisto čednost, katere mu še najbolj manjka in Bog bo vse uslišal, ker hoče dobrega duha dati vsem, ki ga za to prosijo. (Luk. 11, 13) Advent mora biti ravno čas molitve, ako hoče biti dobra priprava na rojstvo Jezusovo.

β) Drugo duhovno orožje, s katerim se moramo zoper dušne sovražnike bojevati, je krščanska zatajevanje. Svoja napačna

nagnenja, zle misli in želje moramo zatirati, ako hočemo sovražniku svoje srce zapreti. Treznost in čuječnost gledé samega sebe sta posebna pripomočka zoperstavljeni se hudemu duhu; po tem takem ste nezmerčnost in lahkomišljenost vzrok mnogih del temote. In res! Poglejmo pijanca — koliko pohujšanja, kletve in ostudnih besed izvira iz njegovega greha! Marsikaj slabega stori, česar se v treznem stanu sramuje! V svojem opotekanju se je do živine ponižal, srce nima straže, za to je satanu lahko si ga osvojiti. Ali pa glejmo togotneža! Njegove izbuljene oči, njegov skremženi obraz, kletvine bruhajoča usta kažejo dovelj, da ni več sam svoj, ampak da so ga strasti dobile v oblast. V svoji besnosti roti Boga, sramotí bližnjega, poškoduje, kar mu pride pod roko — ter tako samemu sebi krajša življenje. Koliko grehov iz enega samega! Kakor je pri tej strasti, tako je tudi pri drugih. Ker je toliko zapeljevanj in zadržg na svetu, kako se bo človek obvaroval, kako strasti krotil, ako se ne bo vadal odreči si tudi marsikatero dovoljeno veselje in razvedrilo? In tacega krščanskega zatajevanja se moramo vaditi ravno v adventu; kakor je to čas molitve, tako je tudi čas spokornosti in zdržnosti. Zato sv. cerkev prepoveduje vsa šumna razveseljevanja, zato je vpeljala dva posta v tednu in z višnjevo barvo pri sv. maši opominja k spokornosti.

γ) Tretje duhovno orožje, s katerim se bojujmo zoper nasprotnike, je trdno zaupanje v Boga in nezaupanje v samega sebe. Mi sami nismo v stanu iz svojih moči boja zoper trojnega sovražnika prestati. Kajti človek je slab in lahko je premagan od skušnjav in poželjivosti. In ker Bog tistim, ki na svoje moči preveč zaupajo, pomoč odtegne, smo tem bolj v nevarnosti pasti, kolikor manj se tega od sebe nadjamo. Kdor pa v Bogu išče kreposti, jo bo tudi našel, kakor sv. Pavel pravi: *Vse premorem v tem, ki me krepča.* (Filip. 4, 13.)

Zato ne zgublaj poguma, kristijan moj, ako si skušan! Le v Boga stavi svoje zaupanje, ki nobenega ne pusti skušati čez njegove moči, in z njim boš zmagal. — Če bi pa skušnjavi prijenjal, se v njej zadržaval — potem si že storil prvi korak k grehu, akoravno nisi nameraval grešiti; in za tem sledijo še drugi koraki, dokler tak človek globoko ne zabrede.

Tako smo si ogledali trojno orožje, s katerim se moremo dušnemu sovražniku zoperstaviti. Pribojevali si bomo z njim pa tudi dela svitlobe, s katerimi ozaljšani se smemo prikazati pred novorojenim Zveličarjem. — Vrzimo torej od sebe dela teme,

zapustimo sleherni greh ter oblecimo Gospoda Jezusa Kristusa v vsem mišljenji in življenji. Le potem, ako se bomo popolnoma v duhu premenili in prenovili, bodo pri rojstvu Jezusovem odmevale v naših srcih slavlilne pesmi angeljev in bo puhtela pobožna molitev pastircev; le potem bomo mogli upati, da bomo enkrat od Kristusa, ko pride sodit žive in mrtve, prejeli popolno zveličanje na duši in na telesu. Amen.

Ant. Žlogar.

2. Dvojni čas.

Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle.

Luk. 21, 33.

A. 1. — Farna ura v zvoniku na Sl. ima urnike na vse štiri kraje narisane. Prav redno in urno so se zlati kazalci vrteli na treh straneh. Samo na polnočni plati, proti mirovišču obrnjeni, so vedno stali, in so meščanom dajali lepe nauke: da nam živim čas življenja hitro teče, tistim pa, ki v grobu spijo, pokojnikom — se čas ne premika več.

2. Ta nauk nam pa tudi Jezus deli v današnjem sv. evangeliju. (Luk. 21, 25—33.) Hitro bo čas sveta pretekel: solnce, mesec, zvezde bodo zginile; človeški rod bo poumrl; Jezus bo prišel sodit — in takrat bo nastopil čas brez črte, brez premika — začel se bo večni čas; ker *nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle* — govori Kristus večna resnica. (Luk. 21, 33.)

3. Danes je prva adventnica; začetek nove dōbe: cerkveno novoletno. Zato danes govorim o dvojnem času, tako da pomislimo: 1. zdajni čas, 2. večni čas.

B. — 1. Paganski cesar Tit je bil prav priden in pošten; še tudi kristijanom je bil prijazen; vsak dan je kaj dobrega storil. Ako je bil zvečer med svojimi prijatelji, ter spoznal, da je kaj dobrega zamudil, zdihoval je, govoreč: „Prijatelji! dan sem zatratil!“

Koliko pa je zdaj ljudi, — koliko pa je zdaj kristjanov, ki tje v en dan živijo — brez pomisleka na čas! O kristijan! zdajni čas — je a) bežen, ki hitro mimo nas odleti. Zato kralj David milo zdihuje, govoreč: *Popotniki smo namreč pred teboj, o Bog, in tujci, kakor vsi naši očetje. Naši dnevi so kakor senca na zemlji, in ni nobene pomude.* (I. Kron. 29, 15.) Tako nas tudi modrost božja uči: *Naše ime bo sčasoma pozabljeno, in nihče se ne bo spominjal naših del. Ker naš čas je kakor bežna senca, in po našem koncu ni*

vrnitve. (Modr. 2, 5—6.) Ravno tako sv. apostol Jakob o zdajnem času piše: *Kaj je namreč naše življenje? Dim je, kateri se za malo časa prikaže, in potlej zopet zgine.* (Jak. 4, 15.) Hitro, hitro zgine čas — ne bo ga več nazaj do nas! Hitro ti je zginila doba mladosti . . . že so stari dnevi tu . . . pa še ti brzo letijo — tako naglo mimo nas, da z Jobom moramo zdihovati: *Bil bi, kakor bi me ne bilo, iz krila prenešen v gomilo.* (Job. 10, 19.)

Pa še ta hitri čas je *b*) *negotov*: t. j. nedoločen, neznan. Mi si še dolge dni obečamo, pa morda jutra ne bomo doživeli. — Danes smo zdravi, rudeči — jutri se moremo na mrtvaški oder vleči! Kolera je hudo razsajala po Rusiji . . . Nemčiji . . . na jezera ljudi je poklala starih, mladih, ki so si še dolgo življenje želeli. . . Nam pa Jezus pred oči stavi negotovost sedajnega časa v zgodbi evangeljskega bogatina: Stavil si je večje žitnice . . . Jezus pa mu reče: „Neumnež! to noč bodo tvojo dušo tirjali od tebe; kar si pa spravil, čegavo bo?“ (Luk. 12, 20.) Zato pa moramo ta zdajni zlati čas *c*) *dobro rabiti*; tako nas prosi sv. apostol Pavel danes: *Bratje! vemo, da nam je že ura iz spanja vstati. Zdaj namreč je naše zveličanje bliže, ko kadar smo se poverili. Noč je prešla, dan se pa približal. Zavrzimo tedaj dela teme, in oblecimo orožje svetlobe. Kakor po dnevi pošteno hodimo, ne v požrečnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevošljivosti: temuč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa.* (Rim. 13, 11 — 14.) Srečen! kdor sedajni čas dobro rabi, njemu na sodbi ne bo treba trepetati; groza sodnega dné ga ne bo plašila, ker nebo in zemlja bota prešla, zdajni čas bo sicer pretekkel; pa besede Jezusa Kristusa ostanejo resnične, ki nam zagotavljajo:

2. Večni čas. — Sv. Terezija je premišljevala, ter zdihovala: „Večno! večno! večno!“ Mi pa radi pozabimo na večnost; nekateri jo celo že tajijo. — Večni čas je: *α*) *dolg* — neskončen čas. — Petdeset, sto, jezer let je kakor trenutek; tako piše prvak apostolov, govoreč: *Eno pa naj vam ne bo neznano, preljubi! da je eden dan pri Gospodu kakor jezer let, in jezer let kakor en dan.* (II. Petr. 3, 8.) Kraljevi pevec, David, pa poje: *Ti si od vekomaj do vekomaj, o Bog; jezer let je v tvojih očeh kakor včerajšnji dan, ki je minil, in kakor straža po noči.* (Ps. 89, 4.) Čas pri Bcgu je dolg — večen; pa tudi *β*) *strašen* — za grešnike. Že začetek večnega časa bo grozno strašen — ko se bo Jezus, sodnik, približeval. (Luk. 21, 25—33.) Sklep sodbe še le strašen: Jezus poreče: „Poberite se izpred mene, pogubljeni! v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim

angeljem!“ (Mat. 25, 41.) Najstrašnejše pa so muke tega večnega časa: Zavržen bogatin, požeruh, zdihuje: „Ker grozovito me muči ta plamen!“ (Luk. 16, 24.) Saj večni čas je γ nespremenljiv; — t. j. življenje v večnosti se nič več ne spremeni: Hudobneži bodo vekomaj mučeni; zveličani so vekomaj veseli! — *Če drevo pade proti jugu*, govori sv. Duh, *ali proti severu, kamorkoli že pade, tam obleži.* (Ecl. 11, 3.)

Dvojni čas sem vam danes razložil. Bratje v Kristusu! dobro rabite zdajni zlati čas, da si večno veseli čas oskrbite. Pretekli petek je bil god sv. Katarine. Prav lep zgled za deklice, kako imate nedolžnost ohraniti; prav osramotilni zgled za mladeniče, kako bi morali za Jezusa močno stati; in nam vsem zveličavni zgled, kako bi morali sedajni zlati čas skrbno rabiti za naše zveličanje. Po groznih mukah beriči Katarino pritrirajo na morišče; ona, vsa razbita in krvava, prosi za odlog, da svojo molitev opravi; zdaj poklekne in s povzdignjenimi rokami moli: „Gospod Jezus Kristus, moj Bog! zahvalim se ti, da si moje noge na skalo postavil, in moje stopinje vodil. Zdaj raztegni svoje roke, ki so bile na križu zame prebodene, in sprejmi mojo dušo, ki jo tebi darujem. Spomni se, o Gospod! da smo meso in kri, in ne daj, da bi to, kar sem iz nevednosti grešila, pred tvojo ostro sodbo prišlo, temuč zbriši moje madeže s krvjo, ki jo za te prelijem.“ — (Leg. 25. nov.)

Ljubljena mladina! rabi lepo dragi čas . . . Advent je . . . pridite k spovedi, obhajilu . . . obiskujte pobožno svitnice . . . Za Jezusa in Marijo porabimo vse ure, vse dni — tako bo pa tudi za nas nastopila nekdanj vesela večnost, kakor za sv. Katarino, da se bomo pri ljubem Jezusu in mili Mariji v nebesih vekomaj radovali! Amen.

Simon Gaberc.

Pogled na slovstvo.

1. **Življenje in delovanje rajnega gospoda Martina Skubiea**, častnega kanonika, dekana in župnika ribniškega, knezoškofovskega konzistorijalnega svetovalca, viteza Franc-Jozefovega reda itd. Opisal dr. Jos. Lesar. V Ljubljani 1892. Ponatis iz »Zgodnje Danice«, str. 72, s sliko pokojnika. — S takimi knjigami, kakor je to lepo delo veleučnega g. dr. Lesarja, se silno veliko koristi. Ako že o izgledih sploh velja, da ne mičejo le, marveč človeka kar vlečejo za saboj, mora se v prvi vrsti to reči o izgledih, ki so vzeti iz življenja, ki nam kažejo moze in žene, kateri so med nami živeli, kateri so imeli enake skušnjave kakor mi, — pa so jih hrabro premagali; ki so imeli enake križe kakor mi, — pa so jih pogumno in potrpežljivo nosili; kateri so imeli enake naloge z nami, — a so jih izvrstno reševali, vzgledno obdelovali polje svojega delokroga; kateri so imeli enake talente kakor mi, — a so jih znali prekristno obračati v

prid in hasen ljudem, s katerimi so živeli, sebi pa v čast in spoštovanje že na zemlji in — kar vse drugo nadkriljuje — v večno zveličanje v nebesih. Zeló je škoda, da premnogo tacih vzornikov med nami ni našlo nikogar, ki bi bil po vrednosti opisal njihove osebne vrline in njihova dobra dela. Zares, blaga je bila torej misel, naj se obširneje opiše značaj in delovanje preč. kanonika Skubica, in tudi prava roka se je lotila te naloge. Skrbno in marljivo je pisatelj nabiral, kar je bolj zanimivega iz pokojnikovega življenja, ter spretno povil v mičen venec po tej-le razdelitvi: 1. Mladostna leta; 2. kapelanske službe v Semiču, Metliki in Kočevju; 3. administrator v Črnomlju in župnik v Adlesičih; 4. župnik in dekan v Semiču; 5. župnik in dekan ribniški; 6. ribniška farna cerkev; 7. ribniške podružnice; 8. prijatelj šolske mladine; 9. značaj; 10. Skubičevi kapelani v Ribnici; 11. odlikovanja; 12. zlata maša; 13. smrt in pogreb. Prebiraje ta najnovejši življenjepis sem se moral kar čuditi, koliko zmore en sam mož, ako ima modro glavo pa bogaboječe in človekoljubno srce. In kakor jaz. bode pač tudi vsak drug pazljiv čitatelj te brošure moral pritrditi pisateljevim besedam: »Iz opisa življenja in delovanja rajnega Skubica naj se učé vsi Slovenci, kaj so dobri duhovniki našemu narodu. Mnogi izmed njih, dasi pozabljeni, morda celó zaničevani, več koristijo vsemu narodu v dušnem in časnem obziru s tihim svojim delovanjem, nego prazni pa domišljavi časnikarji ali zgovorni in glasni zborničarji.« Založila je knjižico ribniška farna cerkev.

2. Družba sv. Mohorja. Kolikorkrat nam je bilo pisati letno poročilo o delovanju družbe sv. Mohorja, vselej smo se morali najprej, predno smo prešli na ocenjevanje posameznih društvenih knjig, čuditi vedno večjemu številu društvenikov in hvaliti Boga za toliki blagoslov, s katerim oblagodarja ta naš narodni ponos. Od leta do leta se množi število udov; večkrat smo si že mislili, letos je doseglo svoj vrhunec, in vendar nas je naslednje leto zopet razveselilo z dokajšnjim prirastkom. Tudi letošnje leto nam je storilo to prisrčno veselje s prekrasno številko **57.703!** — Oglejmo si sedaj še posebej dar, ki nam ga je tekoče leto prineslo, in sicer za danes le oni dve knjigi, kateri najbolj zanimata duhovnika.

a) Jeruzalemski romar. Opisovanje svete dežele in svetih krajev. Po svojem opazovanju in zanesljivih virih napisal dr. Fr. Lampe. I. zvezek. Str. 176. 8°. Z velikim veseljem smo pričakovali to po koledarju napovedano knjigo in nadejali smo se od tako vrlega gospoda pisatelja izvrstnega dela. In res nismo se motili v svoji nadi; že prvi del ima toliko lepega in podučnega, da že težko pričakujemo njegovega dopolnila — drugega dela, ter bi skoro očitali odboru, zakaj nam ni podal kar celoma te prelepe knjige, ko bi ne vedeli, koliko stroškov prizadene knjiga v tolikih izvodih na tako lepem papirju in s tako raznimi slikami. V I. zvezku nam veleučeni g. pisatelj opisuje tisto natančnostjo, poljudnostjo in živostjo, katera nam je že dovolj znana in priljubljena iz drugih njegovih knjig: 1. Romanje v sveto deželo. 2. Pot od Trsta do Jeruzalema. 3. Jeruzalem. Opisuje nam svoje potovanje (ali boljše: romanje) jako podrobno in omjenja iz novih in starih časov reči, katerih bi ne opazil navaden popotnik, in vendar je za čitatelje mikavno, kar pripoveduje. A ne le mikavna, marveč tudi jako podučna je knjiga za vsacega Mohorjana, osobito še za one pobožne Slovence, kateri radi premišlujejo življenje, trpljenje in poveličanje našega Gospoda Jezusa Kristusa in pa za bolj odraslo šolsko mladino ob učenju

biblične zgodovine. Rabili jo bodeмо še posebno takrat, ko dohimo v roke obljubljeni obširno delo istega pisatelja »Velike zgodbe svetega pisma.« — Ocenevateelj knjige ne sme pregloboko segati in že naprej čitatelju vse mikavnosti razodeti, marveč prepuščati mu, naj se sam prepriča vrlosti in lepote dotične knjige; vendar ne morem si kaj, da bi tu še posebej ne opomnil na neko vrlino, s katero se bode knjiga jako prikupila čitatelju: pisatelj namreč ni mrzel opazovatelj svetih in družih znamenitih krajev, marveč nam tudi o raznih prilikah kot pobožen romar rad razodeva svoja preblaga srčna čutila. Ko se n. pr. bliža Jafi, piše tako prisrčno ganljivo: »Res malokdaj mi je bilo v srcu tako, kakor tedaj. Kako željno sem je pričakoval — dežele od Bogá posebej izvoljene in oblagodarjene! Kako sem se tedaj veselil, da sem tako blizo svojega namena! Koliko težav je bilo treba premagati, da sem vendarle prišel na pot! Ta pot pa je bila blagoslovljena od Boga, ker me vodi tako naravnost k domovini Sinú božjega. Pa glej, tam v daljavi, na vzhodu se odpira in odkriva dolga progá. Da, to je obljubljeni dežela, to so njene gore: nanje se je oziral tudi naš Gospod, te je opeval David in marsikateri prerok. In odslej skoro nisem odmaknil očesa od one proge, marveč zrl in zrl, da bi si vtisnil trdno v spomin te gore, to deželo. Ni bilo mogoče imeti ni ene trdne misli, sem in tje mi je stopala pred oči zgodovina izvoljenega ljudstva, a nad vsem je plavala slika Sinú človekovega. Kolikokrat sem prihajal iz daljave domov in bilo mi je neizrekljivo milo pri srcu! A tako kakor tukaj še nikdar ne. Da, tu je tudi moja domovina, kjer je domovina Jezusova. In ko bi tukaj-le umrl, kaj hudega bi mi bilo? Pokopali bi me že kam in počival bi tam, koder so stopale Jezusove noge, kjer se je slišal njegov glas. Če ga tudi sedaj ni, a z nebes doli zrè njegova človeška natora in biva še tukaj. Pod njegovimi krili pa — kdo ne bi počival! Ali se mi more kdo posmehovati, da so mi solze zalile oči, mi je srce močno bilo v prsih in da sem se stiskal k robu ladije, da bi me nihče ne videl, nihče ne motil?« itd. Kako gineno je bilo njegovo mašniško srce, ko je v Jeruzalemu opravil daritev sv. maše tam, kjer je Zveličar sam opravil prvo sv. mašo pri zadnji večerji! itd.

b) Šmarnice naše ljube Gospe presvetege Srea. (Druga knjiga.) Spisal Janez Volčič, duhovnik ljubljanske škofije. 352 str. v mali 8°. Te Šmarnice so nadaljevanje onih, ki jih je bila družba izdala l. 1879. Prav za prav naslov »Šmarnice« tej knjigi ni primeren, ker pod tem naslovom navadno čitatelj išče berila, ki je v prvi vrsti Marijini slavi posvečen; tukaj pa je z večine govorjenje o presv. Srcu Jezusovem. Tudi bi bilo semtertje pretežno razumljivo za priproste poslušalce, ko bi se jim v cerkvi bralo za mesec majnik; kot zasebno berilo, ob katerem človek lahko dalje premišlja, pa bode knjiga brez dvoma veliko koristila bogoljubnim Slovencem, kakor vse druge tega nam nepozabnega pisatelja. Tudi molitveni del bode vstrezal navadnim potrebám pobožnega kristijana.

☛ Ta zvezek ima kot prilogo **izbran pregled nekaterih posebno čislanih del bogoslovne in druge književnosti od „Katoliške Bukvarne“ v Ljubljani.**
